

ФЛАШ ГОРДОН

КРОЗ ВЕКОВЕ

НЕДОСТИЖАН ПОКЛОН ЗА СРЕЋУ

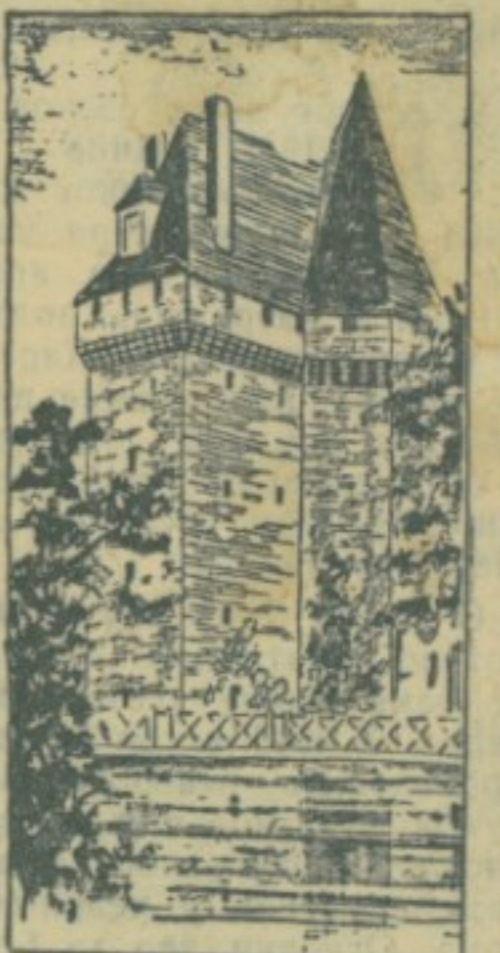
У енглеском селу Данмау владао је у средњем веку обичај да се срећним брачним паровима поклања шунка и

ли велик комад сланине. Једном годишње у одређени дан сваки ожењени мушкарац и свака удата жена који би дошли на црквена врата и у клечећем ставу се заклели да су срећни у браку, да се за последњу годину дана ни један једини пут нису по свађали са својим брачним другом и да за то време чак ни у себи нису зажали што су ступили у брак или пожелели да су нежењени, односно неудате, добијали су шунку на поклон. Занимљиво је да је од 1.244. па до 1.772. године — за период дужи од 500 година — шунку добило свега осам особа.

ПРВА ОД ЦИГАЛА

Кула у Тевреју, у Француској, подигнута 1.489. била је прва француска грађевина сagraђена од цигала после паузе од 1.000 година.

Наиме, после престанка римске окупације и пропасти римске провинције Галије, вештина печења цигала потпуно је пала у заборав и све веће зграде подизане су искључиво од камена, док су мање прављене од набоја.

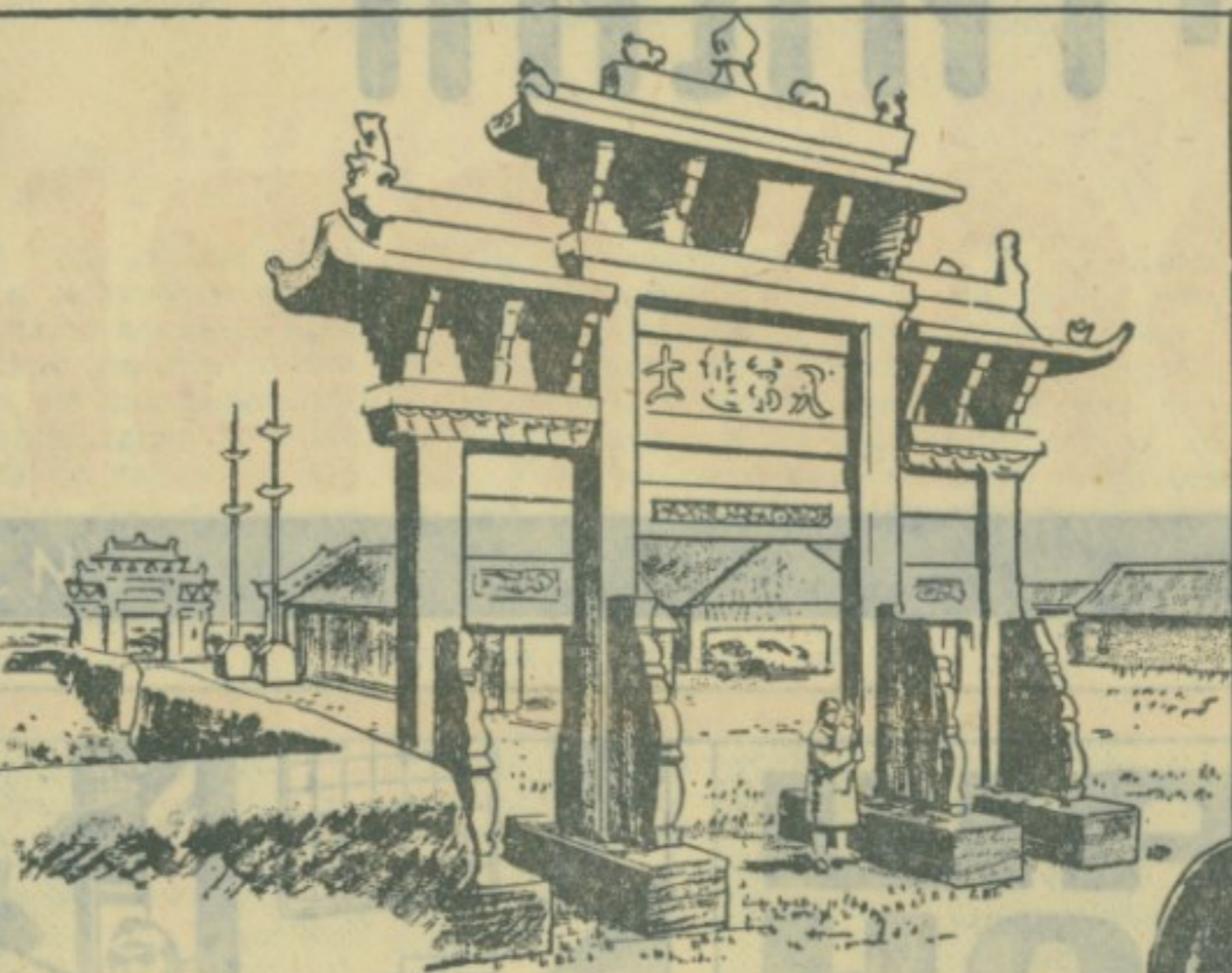
У ОВОМ БРОЈУ: Са села и њрела — до шелевизора. Мршви коридор. Суварници шира и лава. Зрна знања. Срећна Нова јодина. Последња њредсјава. Ијрачке. У сенци смрши

Ripley's - Веровати или не!

МАХАРАЈА САНГРАМ СИНГ

ВЛАДАР МЕВАРА (ИНДИЈА)
КОЈИ ЈЕ 80 ПУТА РАЂАВАН У РАТОВИМА
ИМАО ЈЕ ЈЕДНО ОКО ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА,
ЈЕДНУ РУКУ ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА
И ЈЕДНУ НОГУ ОД ЧИСТОГ ЗЛАТА!

ЈЕДНА КИТЊАСТА КАПИЈА

У КИ-АО-ЧОУ, У КИНИ,
КОЈУ ЈЕ ПОДИГАО ЈЕДАН ПОНОСАН ТРГОВАЦ
НОСИ НАТПИС:
„МОЈ БРАТ ЈЕ ПОСТАО ДОКТОР“

МЕТАЛНИ ШТИТ

БИО ЈЕ ЈЕДИНА
ОДЕЋА КОЈУ
СУ У СИЈАМУ
ЗА ВЛАДЕ
КРАЉА ЧУЛА
ЛОНГКОРНА
НОСИЛЕ
ДЕВОЈКЕ,
АЛИ, ЗАТО СУ
ИМ ОБЕ РУКЕ
БИЛЕ ПОКРИВЕНЕ НАРУКВИЦАМА!
(1808-1910)

КЛЕМЕНТ БАРБЕР

ИЗ КОМЕРСА (САД)
ПРЕДВОДНИК ЈЕ ДУВАЧ-
КОГ ОРКЕСТРА ОД
12 ЧЛАНОВА —
И СВИ МУЗИЧАРИ СУ
ЊЕГОВА ДЕЦА!

У ПЛУГ
У ШАНТУНГУ
(КИНА)
ОБИЧНО
УПРЕЖУ
МАЗГУ,
ВОЛА И
МАГАРЦА!

МРТВИ КОРИДОР

Годину дана пре бомбардовања Хиросиме и Нагасакија објављена је фантастична прича о атомској бомби. Случајност проишљивост или шпијунажа?

Једног августовског дана 1944. године у кабинету америчког издавача Мурџеј Лејнстера упали су без куцања два агента ФИБ-а и затражили податке о човеку презимена Картил — аутору фантастичне приче „Мртви коридор“ објављене у последњем броју једног од многобројних часописа које Лејнстер издаје.

О самом Картилу издавач готово ништа није знао али се саме приче веома добро сећао. У њој аутор прича о проналажењу невероватног оружја — бомбе при чијем се експлодирању ослобађа енергија, скривена у недрима атома. Основни део те бомбе представљају две мале полулопте урана-235. Када су се оне сјединиле наступила је ланчана реакција, која је довела до атомске експлозије. Аутор је детаљно описивао устројство атомске бомбе и температуру насталу експлозијом, причао о заслепујућем севању, ударном таласу и убиственом зрачењу.

Није тешко замислити какву је панику изазвала Карти-

милова прича међу људима којима је било поверено чување тајне о пословима на изradi прве атомске бомбе. Јер, прича је објављена годину дана пре него што је свет дознао за експлозије атомских бомби у Хиросими и Нагасакију. Од кога је писач добио податке за своју причу, где је слабо место у бедему којим је била опасана

најстроже чувана тајна? — са узбуђењем су се питали агенти ФИБ-а. Картила није било тешко пронаћи. Али, оно што је он изјавио на саслушању изгледало је потпуно невероватно. Не, тајну о изради атомских бомби нико није одао. На идеју о атомској бомби писач је дошао потпуно сам. У описивању „своје“ бомбе он

се послужио искључиво оним материјалима који су били објављени у штампи: званичним подацима о добијању уранове руде, чланцима из новина и часописа. На мисао да напише своју фантастичну причу о коришћењу атомске енергије у војне сврхе навео га је интервју с Нилсом Бором објављен у „Њујорк тајмсу“ још 1934. године. Знаменити физичар рекао је тада: „Бомбардовање мале количине урана-235 спорим неутронима изазвало би ланчану реакцију, то јест експлозију. Она би била толико јака да би подигла у ваздух не само лабораторију у којој се изводи, већ и све друго што се налази на неколико миља уоколу.“

О овом случају испричао је Мурџеј Лејнстер у предговору

збирке „Најлепше научно-фантастичне приче“ коју је недавно издао. По Лејнстеровом мишљењу Картилова прича представља пример задивљујуће проишљивости једног писца фантастичних прича и романа. Сам Картил скромније оцењује своју причу. Пошто је, много година после завршетка рата, јавност сазнала за панику коју је Картилова прича изазвала у Федералном бироу за истраживања, новинари су навалили на писца. У разговору с њима он је изјавио да се све догодило мање због његове проишљивости, а више игром случаја — то јест он је случајно баш тако повео записнице које су иначе биле познате свима који пажљиво прате штампу. Пишући своју причу „Мртви коридор“ Картил, како сам каже, није могао да замисли ни хиљади део оних тешкоћа и препрека на које су nailазили физичари док су стварали атомску бомбу.

ШКОТСКЕ ПРИЧЕ

ПОСЛЕ ТРАНСФУЗИЈЕ

Један Шкотланђанин пристао да своју крв да неком болеснику. После прве трансфузије болесник, захваљујући даде му 15.000 динара. После друге, оклевајући мало даде му 2000, а после треће он му се само захвали. Јер примом Шкотланђанинове крви и сам је постао Шкотланђанин.

МОЉАЦ У НОВЧАНИКУ

Тврдишук Шкотланђана је пословичан. Ево једне од најкраћих многобројних прича које говоре о овој њиховој особини:

Један Шкотланђанин отвара свој новчаник и из њега излеће мољца.

НАЈВЕЋИ ПОДУХВАТ

У историји је било више експедиција у којима су учествовали истакнути научници из појединих земаља, али се сматра да је подухват у геофизичкој години највећа манифе-

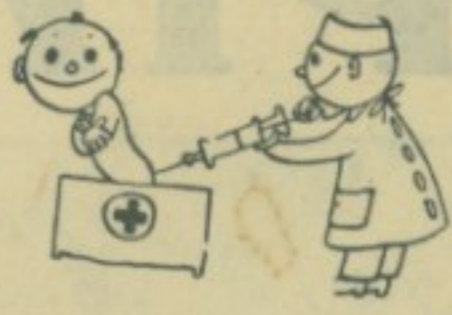
стација у току последњих векова јер је учествовало 30.000 научника и техничара из 66 земаља. Резултати које су тада постигли научници биће искоришћени за потребе човечанства у будућности. Научници су радили на целој земљи — од Северног до Јужног пола, спуштали се у дубине мора и проучавали његове тајне, летели високо у ваздух. Материјал који су они сакупили веома је обиман и биће потребно да протекну многе године док све то бу-

де проучено и сређено. Истина, међународна геофизичка година завршена је пре четири године али ни после њеног завршетка нису престале поједине научне експедиције да даље раде.

ЈАСМИН УСРЕД ЗИМЕ

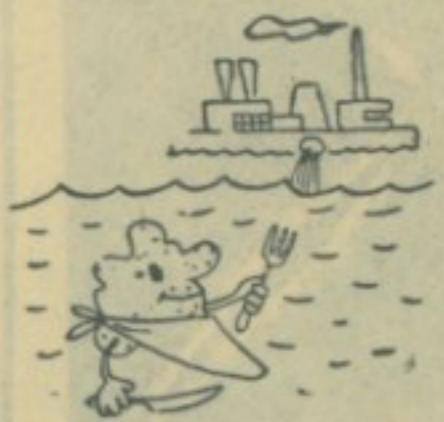

ЗАШТО ОСЕЋАМО БОЛ

ПРОНАЛАСЦИ И ОТКРИЋА

УСИВАЧ ЗА КОМАРЦЕ

БАКТЕРИЈЕ ЧИСТЕ ВОДУ

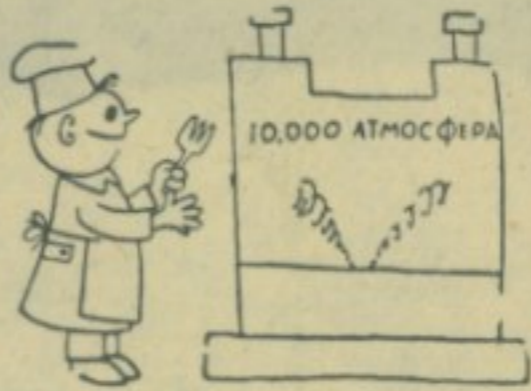
Колико ваза у којој се налази расцветало цвеће краји нашу собу! На жалост то обично бива само у топла годишња доба. Међутим, изгледа да ћемо ускоро моћи да „натеримо“ извесне биљке да процветају када се то нама свиђа.

Пољски научници, сарадници Института за заштиту биља пронашли су материју чији раствор нагони неке биљке да процветају на вашем столу кад год ви то пожелите. Откинувши усред зиме гранчицу јасмина и ставивши је у воду, кроз неколико дана моћи ћете да уживате у нежним цветовима јасмина.

Недавно је на скупу америчке Академије наука

познати физичар Уилард Либи изнео резултате својих опита о „понашању“ разних материја при супер-високим притисцима. Нарочито су занимљиви „кулинарски“ експерименти овог научника. Тако је на пример, њему пошло за руком да испржи јаје за три минута на обичној собној температури. Толико исто времена одузело му је и печење једног бифтека. У оба случаја тигањ се налазио у комори где је притисак ваздуха износио 10.000 атмосфера. Како тврди Либи, бифтек

зготовљен на овај начин није се по укусу нимало разликовао од нормално испеченог, али је ипак имао један недостатак: био је хладан и морао се подгрејати.

КАЈГАНА БЕЗ ВАТРЕ

Због чега се осећа бол? Због тога што се при извесним утицајима на ткива или ћелије тела у њима повећава концентрација водоничних јона — тврди шведски научник доктор Линдал. Експерименти шући Линдал је убризгавао себи под кожу различите растворе. При томе је утврдио да су осећај бола изазвали, само они код којих је концентрација водоничних јона била већа од оне која је карактеристична за организам. Шведски научник сматра да ће ово његово откриће помоћи у тражењу

нових лекова за умирење болова.

Једна фабрика у пољском граду Лублину производи од недавно мале ручне усисиваче за праšину који се могу понети чак и на излет. Усисивач није већи од обичне кутије за сапун и у њему се налази мали мотор и сићушна батерија која обезбеђује рад апарата у трајању од једног часа.

У Институту за микробиологију Чехословачке академије наука разрађен

је метод чишћења отпадних вода помоћу бактерија. У резервоар где фабрика или лабораторија испуштају воду загађену у току производње, насељавају се вештачким путем одређене бактерије. Кисеоник неопходан за живот бактерије узимају из сумпорних једињења којих има у отпадним водама. Бактерије разлажу ова једињења на безбавне материје. Пошто ови невидљиви трудбеници очисте воду она се може употребити, на пример, за заливање вртова.

Доскочио дужницима

Власнику једне радионице за оправку радио и телевизијских апарата у Лондону било је дојадило да стално писменим путем опомиње муштерије да подмире своје месечне обавезе за извесне оправке. Зато је имена свих својих дужника исписао на великој табли и јако осветљено у излогу своје радње. После ове акције отплате дугова су постале редовније.

Као вихор...

Да би се на флауту произвео жељени тон, потребно је да ваздух који се дувањем шаље у инструмент има брзину већу од 120 км. на сат. Тако кажу неки стручњаци који су се бавили флаутом и вршили опите.

Флаута је иначе прастари музички инструмент, помиње се још од пре 5.000 година. Позната је била готово свим старим народима, а прављена је од разних материјала: кости, метала, глине, бамбуса и тако даље. Данас их има изванредно лепо израђених од правих мајстора. Музику за флауту компоновали су поред осталих: Дебиси, Русел и Фортнер.

Да би се уверили

Банкет какав још нико није видео одржан је недавно у свечаној дворани градске куће у Кливленду. Тога дана, о прослави златне свадбе 1091. брачног пара, а сви су становници тога милионског града, они су били гости дневног листа „Кливлендска преса“. У својој друштвеној рубрици овај лист је из дана у дан бележио свакојаке брачне скандале, па се неко сетно да провери, да ли још уопште постоје дугогодишњи бракови. Утврђено је да је баш ове године ни мање ни више него 1091 брачни пар доживео 50 година заједничког живота. То чини укупно 54.550 брачних година или 19.910.750 дана у којима су деди и добро и зло.

У СЕНЦИ СМРТИ

МОЖДА ОВАКО ИЗГЛЕДА

Ако би се из велике даљине посматрао систем коме припада и наша Земља, онда би он, мисле неки стручњаци, вероватно изгледао овако како је приказан на овом цртежу. Стрелица показује положај нашег система у коме се налазе Сунце, Земља, Месец, Марс и други чланови Сунчеве породице.

ЛОГИЧАН ЗАКЉУЧАК

— Шта означава табла са сликом детета које трчи носећи торбу испод мишке? — упита наставник возачке школе.

— Опомиње да је у близини школа. Дете се враћа кући. — одговори кандидат.

— Зашто баш кући? Могло би бити и да дете иде у школу?

— Искључено, господине, оно трчи.

Као поручник у инжењерској јединици за време рата добио сам задатак да уништавам мине у мору које би таласи избацили на обалу. Тога јутра, на челу патроле кренуо сам ципом дуж песковите обале. Требало је да уништимо једну мину која се недалеко одатле насукала на пешчани спруд. Али возило није могло да се креће јер је песак био врло растресит па смо морали да пешачимо око шест километара. Иако је тек било јутро, жага је постајала неподношљива.

Око једанаест и по часова пронашли смо мину. Оставио сам другове да иза једне дуне песка ископају оклопнице, а ја сам кренуо ка обали. Пажљиво сам се приближавао и разгледао „рогове“ мине. Неколико их је штрчало слободно а неки су били забодени у песак. Вратио сам се друговима који су већ наместили метално огледало како би посматрали шта чиним, а сами били заштићени од експлозије.

— Врло је тешко поставити фитиљ због песка. — рекао сам им. — Боље би било да је уништимо ватром из пушка.

То је био уобичајени начин кад не помаже други. Испразнили смо неколико магацина, и, заклињем се, погодили је. Али до експлозије није дошло.

ПОЧЕО САМ ИЗ СВЕГ ГЛАСА ДА ВРИШТИМ

— Ништа ово не вреди, покушају детонатором — одлучио сам.

Скамењено тело

Приметио сам да су наши меци погодили мину. Зато сам почео сасвим опрезно да се приближавам. Нисам стручњак за демотирање. Досад сам само једноставно уколавао испод њих експлозив и тако их уништавао. А то није увек било лако.

Сада је требало краћим фитиљем да је упалим и зато ми је остајало и мање времена за бежање. Пошто је постојала опасност да је морски таласи повуку натраг у море, пажљиво сам одмах поставио и детонатор и фитиљ. Пре него што сам упалио шибицу погледао сам на сат да бих знао колико ми времена остаје до експлозије. Моји другови су били на око 450 метара далеко. Веровао сам

да за четири минута могу довољно да се удалим и да, кад наступи експлозија, будем сасвим безбедан. Упалио сам фитиљ и пошао.

— Никада немој од мине да се удаљаваш двоструком снагом, јер ћеш се саплести и пасти, а онда... —сетио сам се речи нашег старог инструктора.

И да сам хтео сада нисам могао да трчим јер је песак био толико растресит да су ми ноге дубоко западале. Иза мене фитиљ је горео сантиметар по сантиметар — отприлике за десет секунди два сантиметра — за пола метра фитиља требало је око четири минута. Али нисам прешао ни двадесет метара а осетио сам страховит грч у телу.

Од струка до прстију ногу био сам као пресечен грчем, који ме је парализовао. Покушао сам да закорачим, али сам пао лицем у песак. Почео сам рукама да масирам ноге, но ништа није помагало. Овакав грч ми се и раније јављао неколико пута. Тело ми је било као скамењено, само су потоци зноја текли са мог тела у ужарени песак. Осећао сам како ми срце удара као лудо. Часовник ми откри да је прошао цео један минут.

Имао сам довољно времена да се вратим и прекинем фитиљ. Двадесет метара за 180 секунди. Али нисам могао да се покренем ни сантиметар. Био сам на месту са кога нема повратка, налазио сам се у зони која је обављала свега једну десетину минималне безбедности.

— Треба поћи напред! — гласно сам наредио себи. Почео сам да пазим, да бауљам кроз песак као огромна корњача.

Трка са смрћу

У склоништу су ме другови у металном огледалу запрепашћено посматрали. А ја сам ноктима, прстима, шакама и рукама грабио песак, безнадежно настављајући трку са временом.

Осећање ми је говорило да сам управо на путу смрти. Већ јутрошњим пешачењем сам био изморен, а ово ужасно напрезање исцедило ми је и последњи атом снаге. Часовник је незадрживо куцао. Прошао је још један минут. Значи, остало је још 60 секунди мука.

Налазио сам се 30 метара далеко од мине, а био сам још парализован од грча. Казаљке на сату постепено су затварале свој последњи круг. Више ништа нисам видео — не знам да ли су ми очи биле напуњене знојем или сузама.

Игра са смрћу се завршавала. Више ни чудо не може да ме спасе за преосталих 30 секунди.

Налазићу се највише 40 метара од кугле напуњене са пола тоне снажног експлозива. Пожелео сам да видим колико ћу још живети. Проклети часовник као да је прожидрао време: још 15 секунди.

Требало је да престанем да бауљам и да покушам да се закопам у песак. Тада сам се присетио инструкторових речи:

— Почни, момче, да вршиш тиш све снаге јер ће ти иначе мина раскидати утробу.

Послушао сам овај савет притискајући уши длановима. Почео сам из свег гласа да вршиш. Требало је да то донекле ублажи удар ваздушног таласа који може да ми избије дах.

Вршишао сам све јаче и без надежних. Последњи секунди изгледали су ми дуги као часови. Нисам знао када ће откуцати мој последњи час. А тада је наступило — нулто време.

Ужарени ваљак ваздуха

Настало је као рушење огромних челичних стубова праћено звуком такве јачине и сразмера да раније то нисам могао ни да замислим. Једном је у Средоземном мору експлодирала подводна бомба у самој близини, али то није било ни приближно овом. Снажан притисак са огромном јаром као да ми је искидало тело на комадиће.

Али сам звук експлозије био је још страшнији — као да је прошао кроз моје тело. Био сам подигнуто око један и по метар и бачен око 15 метара даље. Чинило ми се сада да ми је глава отворена... Али мозак је радио. Пао сам на песак и осетио оштар увод у чланак, а грч у телу је изненада нестао. Осећао сам да се гушим као да сам у гасној комори.

Нисам био мртав

Пешчана плажа била је пре кривена облацима песка, а шрапнели су ми зујали изнад главе. Један од њих ми је погодио потпетицу, и отуда је настао онај бол у чланку. Шрапнели су, доцније, нађени на 600 метара уокло.

Настало је затишје. Све око мене је било испуњено неком поразном тишином. Убрзо су, готово без даха, дотрчали моји другови.

— Мислили смо да си страдао — рече један.

Погледао сам часовник: казаљке су и даље радиле, бројале часове мог другог живота.

ПОСЛЕДЊИ МОМЕНТАЦИ

БРАВЕ БЕЗ КЉУЧА

У Шведској се серијски производе браве без кључа. То је у ствари нови проналазак: брава са уграђеним специјалним електричним бројчаником. Довољно је да се на бројчанику, као и на телефону, окредне одређени петцифрени број па да се вра

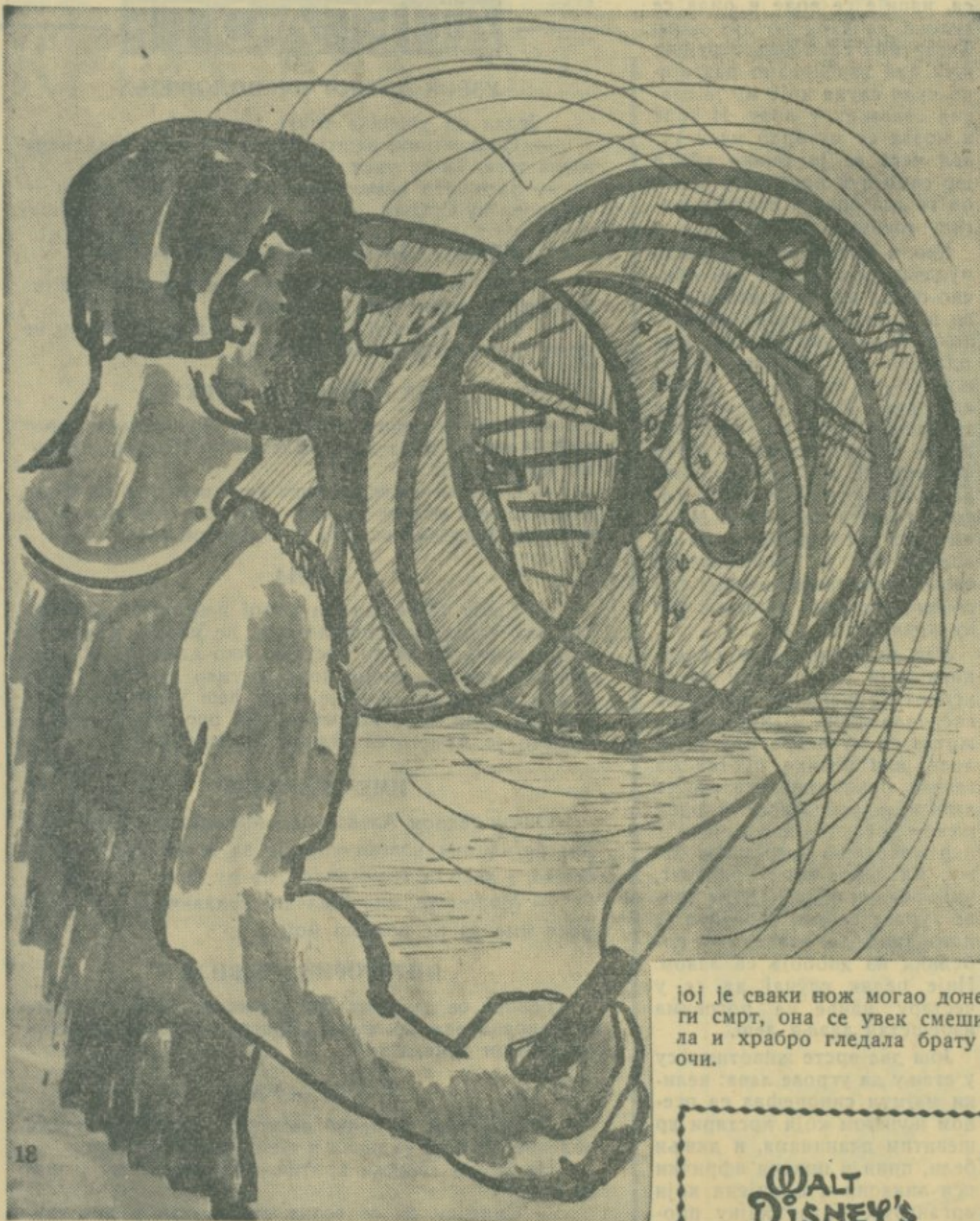
та сама отворе. Ако шифра за отварање врата није позната — немогућно је ући у стан. Погрешна шифра аутоматски доводи до аларма, јер је уређај за то уграђен у ову необичну али веома практичну браву.

БИЉНИ СВЕТ БЕЗ КРАЈА И КОНЦА

Покушаји извесних научника да утврде број врста у биљном свету остају без резултата јер растинја има тако много да га је немогућно избројати и систематизовати. Почетком овог века неки амерички приrodnjak утврдио је да

наука познаје више од 200.000 различитог растинја — од једноћеличних алги до разних врста диновског дрвећа. Данас се овај број сматра застарелим, јер је наука упознала близу 300.000 само различитих врста ружа.

ПОСЛЕДЊА ПРЕСТАВА

Бурни аплауз трже Фредерика из сањарења и он се скромно поклати поред Марине, која је изашла из челичног оквира. То је била тек прва тачка. Фредерик и Марина се погледаше — ово вече је требало да буде прекретница у њиховом животу!

Амерички краљ циркуса Џон Ринглинг налазио се у првој ложи — дошао је у Европу да тражи нове таленте.

Ујутру је присуствовао првој проби и посматрао разне тачке, а онда је пришао Фредерику, потапао га по рамену и рекао:

— Одлично, Мартенсен! Само још мало више нерве на петости, мало више сензације и — ваша је тачка без грешке!

Сада је мистер Ринглинг седео у ложи и очекивао сензацију. Фредерик се није са Марином договорио, али је знао да ће она без речи пристати на извођење његових жеља, а она је са своје стране била убеђена да ће њен ћућиви брат учинити само оно у шта је сигуран и веровала му је, иако никад није могла сасвим да савлада страх од звиждука ножева.

Циркуски радници су унели велику округлу дрвену плочу. Марина је стала раширених руку на мале дрвене

подупираче на кругу. И радници су је причврстали кожним каишима. Затим се круг, „самртни точак“ почео полако, па све брже да окреће.

Фредерик је стајао дванаест корака даље. У руци је држао први нож. Полако га је дизао и спуштао као да мери тежину, а погледом па жљиво пратно окретање „самртног точка“. Нож звизну кроз ваздух и забод се поред Маринине леве ноге. По лете и други, и забод се на истом месту са десне стране. Точак се све брже окретао и Фредерик је тачно одмеравао растојање и брзину. Сада је морао да циља у Маринино срце, да би се нож забод под десно пазухо.

Бацао је и бацао... — Брже, брже! — довикивао је момцима који су окретали котур а, на ужас публике, пред очима им се све измешало: тело, руке, ноге, шарена дрвена плоча и сјајни летећи ножеви! Фредерик их је бацао по свом инстинкту, бацао и бацао, не мислећи ништа више.

Кад се точак на његов знак зауставио, салу је прво испунила нема тишина, а кад је публика, која је била сва на ногама, видела да су ножеви забодени тачно поред тела младе девојке... проломил се буре аплауза.

Фредерик приђе Марини која се храбро смешала и поче да одвезује каише.

Изненада под руком осети нешто топло, лепљиво... крв.

— Није то ништа — шапну она узбуђено — мало си закачио леву руку. Прођи ће то брзо... поклати се Фред! Тебе зову!

Марина се клањала иза ње гових широких леђа, а он се смешкао и отпоздрављао иако је једва савлађивао дрхтање ногу. У мислима је видео страшну слику: да је нож мало још скренуо, то не би била Маринина рука него срце.

После представе Ринглинг дође у кула Мартенсенових и уз пријатељски осмех рече:

— Тачка је одлична, Мартенсен! Када ћете потписати уговор?

— Жао ми је, мистер Ринглинг — одговори Фредерик — нема од тога ништа.

— Небеса! Немате ваљда бољу понуду?

— Не — одмахну Фредерик главом — ово је данас била наша последња представа. Марина и ја се враћамо у домовину, мом занату. У нашем позиву је најбоље прекинути онда кад се налази на врху лествица.

јој је сваки нож могао донети смрт, она се увек смешала и храбро гледала брату у очи.

Док се дрвени точак окретао све већом брзином ножеви су се забадали око девојке везане на њему. Успех је био потпун, али уговор за највећи циркус на свету није ипак потписан

Кад је први нож заузјао кроз ваздух и уз тупи звук се забио у даску поред Марининог кука, публика се шумно покренула. Фредерик Мартенсен је познавао ту прву реакцију публике, то се понављало на сва кој представи. Са првим баченим ножем, гледаоцима је улазио страх у срж костију, али како је одмах наступило олакшање тражили су још та кврг узбуђења.

Мирно узео други нож, на нишани, бацао га и погоди у даску. Трећи, четврти, пети... назад је Маринино тело било оивичено сјајним сечивима. Његова је рука била сигурна, после стотина и стотина пута извођења исте тачке. Држао је још последњи нож, а ситне капи зноја оросише му чело. И док је лагано одмеравао покрет, поглед му се сусрете с Марининим. Она га је храбрила иако је сматрала да му то није потребно. Док је нож летео кроз ваздух, да би се забод тачно изнад раздјеља на њеној коси, њему је бивало јасно да сваког пута нож представља смртну опасност за његову сестру.

Какав је то био живот? Деца тинство у малом данском граду, скроман живот у очевој кући а онда остављени он и Марина сами себи. Волео је да прави ножеве и бодже и у томе је показао нарочиту вештину. У слободном времену стављао је Марину испред даске и шалећи се бацао ножеве према њој. Изненада га је видео шеф једног путничког циркуса и тако је игра постала зарада, а њихова тачка сензација малог циркуса, напредовали су и амбиција их је терала све даље. Марина је била храбра девојка и мада

ПОД ВЕДРИМ НЕБОМ

Многи берберни у Пакистану обављају свој посао под ведрим небом. У Даки, главном граду Пакистана, муштерије уличних бербера су углавном радници. Једини „намештај“ ових „берберница“ је сандуче на коме седи муштерија и ниска клупица за мајстору.

Што се тиче услуге нико не може да се пожали, јер ови берберни заиста обављају изванредно добро свој посао. Ово није нимало необично — то се може видети и у другим крајевима света, као што се могу видети и улични чистачи обуће.

Кад би...

Према прорачуну неких економиста, ако би се новац утрошен за вођење првог светског рата употребно за побољшање народног благостања, онда би то било довољно да се за 74 милиона људи купи леп дом са великим имањем крај њега.

Само непосредни расхо-

ди у току другог светског рата представљају такву суму којом би било могућно обезбедити средње образовање деци целог света, изградити петособне куће за све породице на свету и на сваких 5.000 становника подићи по једну модерну болницу.

ВЕЛИКИ РИЂА

ТРЕЊЕР ЈЕ ЗАСТАО ИА БРАТИМА АМБУЛАНТЕ...

ЧЕКАЈ, ЕМИЛЕ...

ЗАР ИМА НЕШЕГ РИДВОГ У ТОМЕ ШТО ДЕЧАК ЖЕЛИ ДА СЕ ОПРОСТИ ОД ПСА?

УСТАЛОМ НИЈЕ ПРВИ ПУТ У ИСТОРИЈИ ДА ДЕЧАК НЕ ПОСЛУША ОДРАСЛЕ...

БЕГ ЈЕ БИЛО СВАНУЛО КАД ЈЕ ИСПРАЖЕНИ ДЕЧАК СТИГАО СА ПСОМ ДА НАПУШТЕНЕ КОЛИБЕ УШУМИ.

ПОСЛЕД ЈЕ БОРБА СПАСАВАЊА, ПУНА СТРЕПЉЕЊА И НАДЕ...

НЕ МАРИ НИШТА, РИЂО... ПОКУШАЈЕМО СУТРА...

СУТРА ДАН...

ДАНАС УМАЛО НИСМО УСПЕЛИ...

И ЈОШ ЈЕ ДАН ДАН...

ДОБРИ, ХРАБРИ МОЈ ПОДАКО САМО... НЕ БОЈ СЕ...

ЈОШ ЈЕ ДАН ДАН... И ШТАП ЈЕ ПОЛЕТЕО КРОЗ ВАЗДУХ...

НЕМА ПСА КАО ШТО СИ ТИ!

САД СИ ЗАРАВ... КАО ШТО СИ И ПРЕ БИЛО... САМО ТАЈ ОЖИЛЈАК...

СУТРА ДАН, ПАС ЈЕ КАСКАО КРОЗ ДЕЧАКА НЕ СЛУТЕРИ ДА ЈЕ ЊЕГОВОМ ЖИВОТУ ОА ДЕЧАКОМ УГКОРО ДОБИ КРАЈ...

ТЕШКО МИ ЈЕ КУЉО... АЛИ, ТО ЈЕ ПИТАЊЕ ЧАСТИ...

СУПАРНИЦИ ТИГРА И ЛАВА

Лав је одавно устоличени цар животиња. Тигар који живи на територијама где више нема лавова за међује његово присуство. У Азији тигра зову „Онг“ што значи господар, и „Бан“ — велики газда. Ко је јачи од два господара природе којима су људи ставили круне на главу?

Анатомско испитивање тела, мишићне снаге, брзине, ударне снаге и костура две звери показало је да се оне мало разликују. Обе су до предела леђног гребена високе око један метар, тешке око 200 до 250 килограма, дугачке, без репа, три метра. Окретност им је слична и обе су срчани борци.

Тигар и лав се данас више нигде не сукобљавају јер живе у различитим областима. Изузетак представља шума Мисоре у Индији где има још неколико лавова. Међутим не кад их је било много широм просторства јужне Азије али како су се пред наступањем тигрова повукли могао би се извести закључак да се од ове две крволочне расе тигар показао упорнији, снажнији и надмоћнији супарник.

Пре више десетина хиљада година тигар је живео искључиво у хладним крајевима северне Азије, Сибира, Кине, Кореје и Тибета. Сада се на северу одржао још само амурски тигар, најјачи и највећи од свих, који је на територији СССР заштићен законом.

Није познато због чега су се тигрови спустили на југ. У току миленијума населили су се у Туркестану, Индији и Индокини, препливали су море све до Суматре и Јаве али никад нису стигли до Цејлона и Борнеа. Данашњи бенгалски тигар је мањи, жући и има краћу длаку од својих предака.

Романсијер Пјер Беноа писао је о белим тигровима, који нису само плод његове уобразиље. То је добро позната биолошка аномалија — албинизам, која се среће и код човека па и код животиња. Од мужјака и женке чија је боја крзна иста као и код десетине генерација предака, неочекивано се окоти бело младунче. Иван Т. Сандерсон говори о једној црнобелој тигрици убијеној у Ороси у Сибиру. Нормално, боја тигрова је од бледожуте до црвене као опека.

Од свих животиња тигар највише зазира од слона и никад га не напада. Организоване хајке дивљих паса на лава и тигра

Мада се тигар обично сматра страшним убицом он у природи има многе непријатеље који у борби против ња га употребљавају не само снагу већ и лукавство. Од свих животиња тигар се највише плаши слона кога готово никад не напада јер из тог окршаја по правилу извлачи дебели крај. Мање је познато да тигар зазира и од домаћих и дивљих бивола (гаурија, арнија и бенгега), ако се налазе у групи и ако су расположени за борбу. Не дешава се тако ретко да бесни биволи изрешетају роговима несрећног тигра као стару мешину.

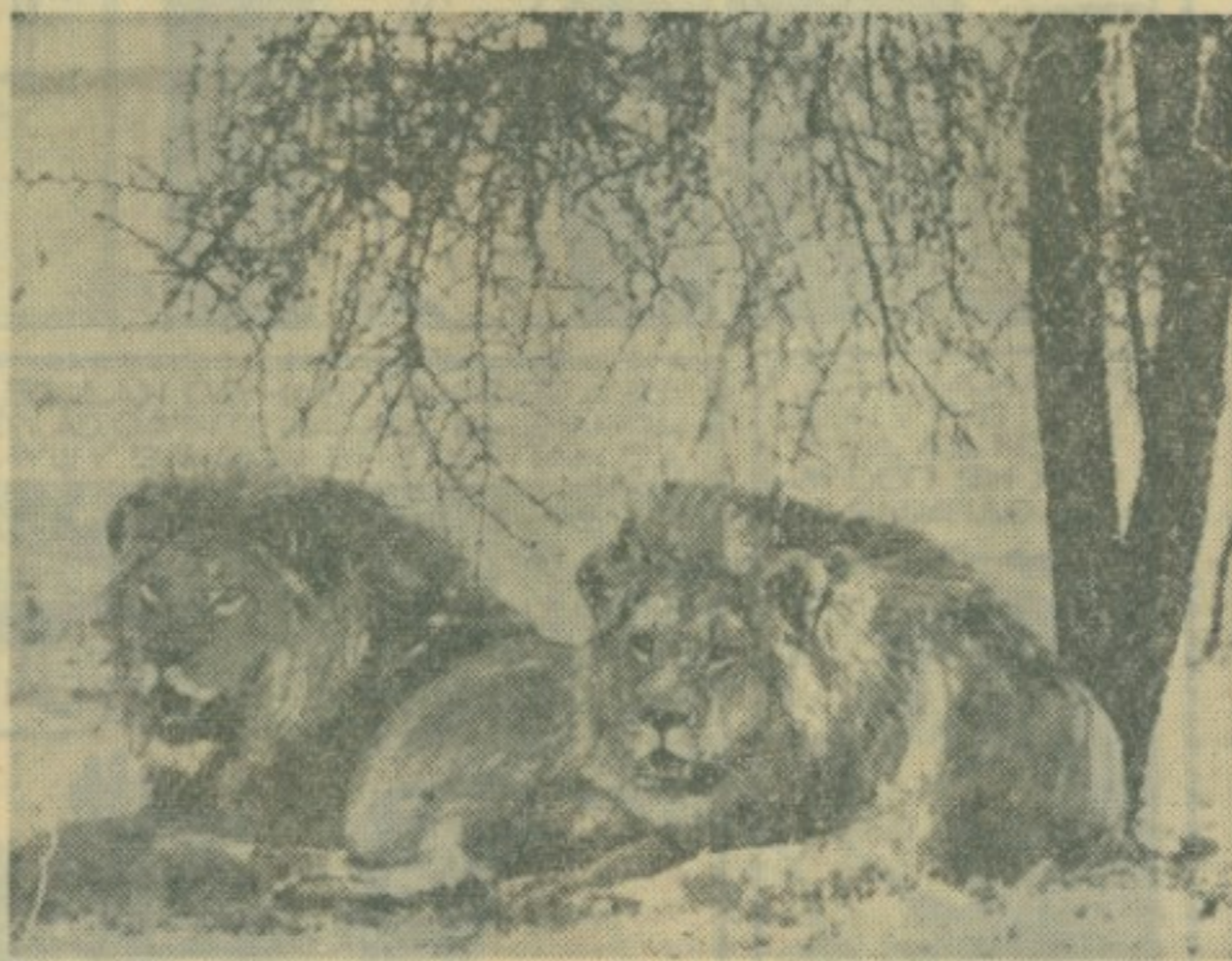
У Сибиру се догађа да тигар сретне медведа, али храброст и срчаност другог не заостаје нимало за тигровом. Па ипак, ако је тигар упоран и бори се до краја медвед ретко извлачи читаву главу. Уобичајени тигров плен су усамљена говеда, премлада или престара, неспособна да му пружи већи отпор, онда јелени, дивље свиње, рибе које спретним ударцем шапе избацује из воде, индијски крокодил дугачки и по осам метара, па чак и птице које изненади приликом њиховог узлетања.

Један од најопаснијих тигрових противника у џунглама Индије је дивљи пас дол. По неколико њих вешто нападају усамљеног тигра, изводе читаве „операције опкољавања“ и после исцрпљујуће борбе побеђују га и прождиру. У борби против бивола тигар испољава необично лукавство. Уколико га овај спретним захватом не пробурзи роговима у првом судару, тигар се снажним челоустима за качи овоме за њушку и бива тако вучен све док биво не падне од умора и исцрпљености. Тигрице које имају младунце још су срчаније, оне огромног бивола ухвате зубима за врат и тек после неколико километара га убију. Обично тигар напада огромном брзином, обара жртву на земљу и пререже јој гркљан

оштрим зубима. Тигар живи око 40 година а за то време тигрица изведе око 40 младунца.

Тигар и лав су блиски рођаци, па није редак случај да у зоолошким вртovima дође до укрштања ове две звери када настају дивни тигрони. Међутим, тигроци не могу да оставе даље потомство.

Прождрљиви од лава тигар може за један обед да поједе по сто килограма ме-

ЗАИСТА НИЈЕ ВАЖНО

У писму које је један туристички биро у Лондону пишао од неког посетиоца пише:

„У енглеским бањама и лето валиштима многе постеле су веома погодне за индијске факире: матраци су тврди и „федери“ из њих штрче. За туристе заиста није важно да ли је краљица Елизабета 1568. године спавала у оном или овом кревету, али је и те како важно да ли ће две идуће године госпођа и господин Смит спавати у њима добро“.

ЈЕДИНСТВЕНА КОЛЕКЦИЈА

Француски колекционар Жорж Соломон располаже свакако јединственом збирком на свету. Његова пасија је сакупљање минијатурних књига униката. У својој збирци већ има 700 књига које су по формату мање од 34 x 33 милиметра. Најмања књига, 14 x 6 милиметра је „Крсташки поход“ са корицама од кованог сребра. Многе од 119 њених страница испуњене су гравурама које се могу видети тек помоћу лупе.

У СТАРОМ РИМСКОМ СТИЛУ

„Форум дванаест Цезара“ зове се један ресторан у Њујорку. На зидовима обојеним тоновима црвених и златних као у Помпеји, виде се слике свих дванаест римских цара. Ту се, додуше, не једе лежећи, па ни јела не служе робље, већ келнери који имају на себи старе римске тоге, а жене-келнерице носе хаљи

не богато набране у старом римском стилу. Вино се служи у староримским бокалима, а јела се називају: шкољке Херкулес, ајвар-цар, помпејске трифе, печурке Клаудије, ракови Нерон, пилићи Понтије Пилат, брескве Клеопатра и торта Месалина. Резервисана места се означавају римским бројевима

са, напије се воде и онда се склони да вари по два дана. Тигар има слаб вид, осредњи њух али изванредно развијено чуло слуха које му је главни савезник у лову. И срце и мозак су му врло мали услед чега га је тешко убити јер само пун погодак у један од та два органа изазива његову тренутну смрт.

Као и тигар и лав напада муњевитом брзином али обично обара жртву ударцем шапе и ломи јој вратне пршљенове. За разлику од тигра има одличан вид и врло добар њух. Дуги бркови му служе као радар. Мање је храбар од тигра нарочито према двоножним противницима — пред човеком се по правилу повлачи. Месо убијене жртве готово уопште не жваће. Мада има пет пута краћа црева од говеда он је захваљујући свом изванредном желуцу способан врло брзо да свари сваку храну.

Лав има још више супарника који су у стању да се успротиве његовом нагону за господарењем. Уобичајена жртва су му зебре или антилопе, али велика пустињска газела орикс представља за лава велику опасност — пред њеним роговима као мачеви цар животиња посрамљен бежи. Антилопа-коњ, хипотраг, чији рогови подсећају на криве турске сабље, способна је исто тако да изађе као победник из двобоја са лавом. Није редак случај да се у честару наиђе на роговима изрешетан лављи леш.

Још две врсте животиња су у стању да угрозе лава: велики мајмун синоцефал са псећом њушком који крстари кршевитим планинама, и дивљи бели, црни и црвени афрички пси ликаони и цинијени који организују праву хајку против најкрупнијих и најопаснијих звери а после гоњења од недељу па и више дана ухвате свој плен и прождеру га до најмање кошчице. И једни и други, и мајмуни и пси, уједињују обично своје снаге и тада чак ни најјачи лавови нису у стању да им одоле.

АНЕГДОТЕ

УЗРОК ДОБРОГ РАСПОЛОЖЕЊА

Један од ученика упита Сократа: — Објасни ми, зашто никад на твом челу нема знака туге. Ти си увек добро расположен. — Зато што немам ништа за чим бих жалио — одговори му Сократ.

НЕМА РАЗЛОГА ЗА НЕСПОКОЈСТВО

— Шта ћеш радити ако ти се сломи буре у коме живиш? — упита неко Диогена. — То ме не узбуђује, јер место које заузимамо не може се сломити — одговори он.

ДВА НАЧИНА ЗА УТЕХУ

— Чиме се теши човек кога је снашла нека невоља? — желео је да дозна Платоново мишљење о томе један човек. — Паметан човек се теши тиме што зна да је неизбежно оно што се десило а будала тиме што се и другима догодило то исто — одговори он.

ТАЈНА

— Своје тајне никада немој поверити двојници. Јер, ако тајна буде разглашена, не можеш утврдити чијом кривицом је то настало. Ако казниш обојицу, нанећеш увреду ономе који је умео да чува тајну. А ако опростиш обојици, опет ћеш увредити невиног, јер њему није потребан твој опроштај — посаветовао је Аристотел једном пријатељу.

ИМЕ ОБАВЕЗУЈЕ

Опази једном Александар Македонски међу својим ратницима човека који је за време борбе увек бежао, а звао се Александар, па му рече:

— Молим те, или савладај кукавичлук или промени име да не вређаш моје.

ПИТАГОРИНА ДЕВИЗА

Говори се да је на Питагорином прстену била угравирана ова сентенца: „Кратак неуспех је бољи од кратког успеха“.

ЗНАЧИ — УВЕК

Достојевски је волео закуске, нарочито руске ордевре, уз које је ишла и њему омиљена вотка.

На једној закуски критичар Бјелински му у шаљу рече:

— Сматрам да се вотка може пити у два случаја.

— Која? — запита Достојевски.

— Кад смо при закуски и кад нисмо.

ДИСКРЕТНА ПАЖЊА

Коро је, и у животу и у уметности, био пример ведрине. У беди није био тужна лица, а добијени новац је трошио на пријатеље, али дискретно. Када је сликара Домингеа, готово слепог, газда хтео да истера због неплаћања кирије, Коро се постарао да Домингеу купи нови стан. Али да га не би увредио он му рече:

— Ово не чиним због тебе, већ да бих наљутио твог газду.

ГОСТОПРИМСТВО

Норман Кувен, амерички новинар, упутио се у Ламбарену у Габону (екваторијална Африка), да интервјуира доктора Швајцера.

— Температура је била плус 46 степени кад смо приспели бродом — причао је после новинар. — Доктор ме поздравља широким осмехом и одједном узме мој пртљак. Нисам имао времена да се буним, јер се он ускоро нађе далеко испред мене на једној узбрдици. Кад сам јако задихан успео да га стигнем, затражих да га одменим, али ми доктор Швајцер рече подругљиво:

— Ако желите, младићу, да се са мном спријатељите, немојте бити инација — и однесе мој кофер до кућице која је била одређена за мене.

За хиљаду година или...

Научна предвиђања су да ће само врхови облакодера штрчати из мора, ако се истопи ледени покривач на поларима. Временске промене су показале да температура на целој земљи, осим на Јужном полу, расте. Топлота во-

де у морима попела се последње трајао, лед на половима њих десетина година за 2 би потпуно нестао и потопио степена. Ледени покривач Ар Њујорк за 80 метара. И експлозија само неколико хидро-Амерички метеоролог др Хегенских бомби на половима ри Векслер тврди да ако би могла би довести до исте овај пораст температуре и да катастрофе.

ЊУЈОРК „ПОД ВОДОМ“

НА СЕЛУ И ПРЕЛУ

СА СЕЛА И ПРЕЛА ДО ТЕЛЕВИЗОРА

више учини зла, но хајдука два (Језик)

★
Шта путем иде, а пут не додирне (Ноге у обући).

И пословице су биле у програму, али су оне имале више карактер примедби на оно што се догодило, него као забава. Ево неколико тих пословица:

Боље је на правом путу пешачити, него на кривом јакати.

★
Ко много зна, много и пати.

★
Без крила ни соко не лети.

★
Бело је јаје и од црне кокошке.

★
Богат је ко није тужан, а млад ко је здрав.

★
Језик нема кости, али боде горе од ости.

★
Вук на вука ни у гори неће.

★
Виноград не иште молитве него мотике.

★
Народне умотворине назване питалицама имале су сличну улогу у тој забави, али су биле нешто занимљивије. Ево два-три примера:

„Питали шаљива старца: Кад ћеш се опет, дједо, женити? — Ја сам своје прошао и до гроба дошао; ама нека, нека знаћете све шта вас чека“.

„Питали рају: Ко вам је најтежи? — У суду ага и кадија, а у селу кнез и заптија“.

„Питали рају: Знам ли да ће те сутра Турци посећи? — Па боље данас једном прегнути, него до смрти од страха венути“.

★
За све то време гости помажу укућанима понешто: круне кукуруз, жене плету или преду или се нечим другим баве. Други пут се њима враћа дуг, а и забава се испуњава увек новим програмом, јер је он готово неисцрпан, а неке ствари нису досадне и ако се понове. Ево једне гаталице, заправо задатка из рачуна. Један га усмено задаје, а други морају одмах усмено да одговоре.

— Разболео се некакав човек па му се прохтело да једе лубенице. Пошаље сина на пијаци изван града и рече му: „Мени је потребна само једна лубеница али ти мораш купити толико лубеница колико је потребно да даш трошаринцима који се налазе на шесторо врата од града, а ипак да мени донесеш једну“ — „Колико узимају трошаринци?“ — упита га син. — „Сваки узме

по половину од онога колико их ти имаш“ — одговори му отац.

Ако присутни не знају, онда им он одговара:

— Он је морао да купи 64 лубенице. Први трошаринац је узео половину од тога, значи 32, други 16, трећи 8, четврти 4, пети 2, шести 1, а једну је дечак донео оцу.

Ево једне народне умотворине, такозване варалице:

„У једну крчму уђе некакав путник варалица који је имао мало новца, али он поносно рече крчмару: „Дај ми добар ручак за моје паре“. Крчмар му донесе и ручак и пиће. Пошто се путник добро погостио, он зовне газду и рече му: „Дођи да ти поштено платим“. Истресе из џепа све што је имао и рече: „Ја више немам“. Крчмар виде с ким има посла, па му рече: „Нека ти је просто и благословено што сам те погостио, само бих те молио да данас вечераш код мога комшије“ и показа му суседну крчму. Тада му путник одговори: „Бих, душе ми, али сам овако исто код њега синоћ вечерао, па ме он научи да код тебе ручам“.

Данас тога више нема. Истина, људи се и сад окупљају као и пре, али не око огња и гуслара, него око телевизора, јер им он пружа у слици, ре-

чи и музици све оно што се догађало раније, а нарочито оно што се догађа сад. Данашњи гости виде на екрану далеке земље, чују о њима што нису знали; дознају много новости о васнони, о разним научним савременим достигнућима, обавесте се о ситуацији у свету, виде филмове озбиљне и комичне, пропраћене песмом и музиком.

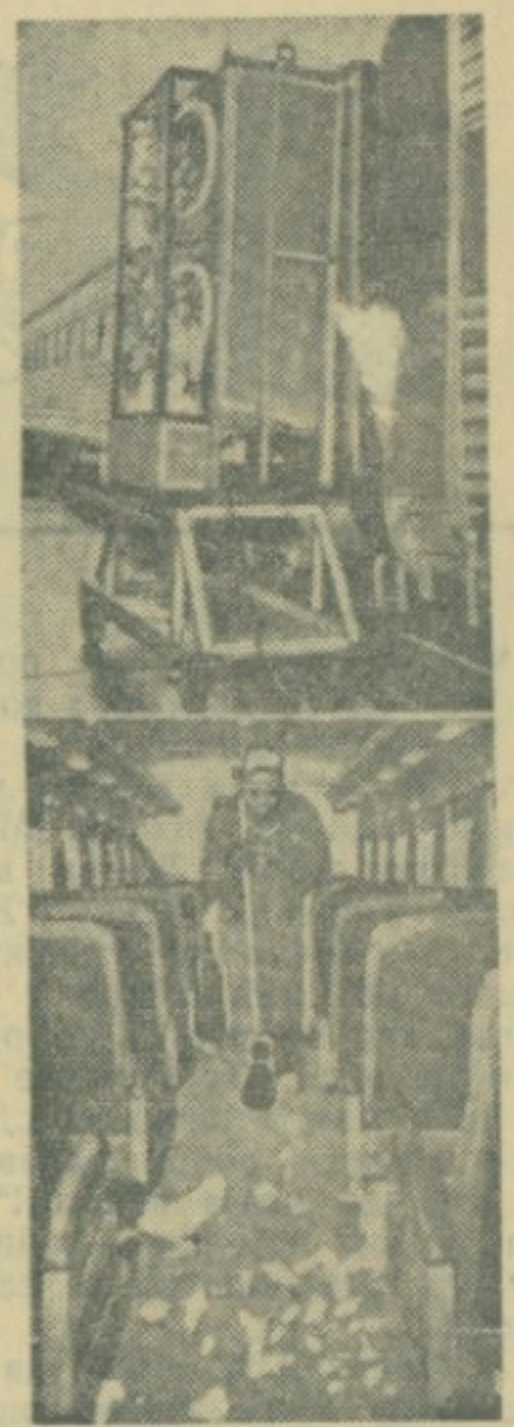
Гости запоседну сваки део кауча, фотеље и свега на што се може сести. Часте се у топлој соби и гледају неки криминални филм, музеј воштаних фигура или нешто друго, да их после заплусну модерне песме уз ритам џеза, уместо гуслара:

Брзо жури, све се жури
Бу, бу, бу
Кад се неће, онда стегне
Бу, бу, бу.

★
Песма престане а јаве се комичари немог филма или пародија Дон Кихота, или нешто друго. Све је опет уз музику у којој доминира труба, па поново одјекне песма уз твист, на пример:

За једно само знам
Елизабета
Мама мија, мама мија
каква штета.

★
Друго време — други обичаји.

МАЛИ УРАГАН ЧИСТИ ВАГОНЕ

На железничким вагонима који саобраћају трансконтиненталном пругом од Чикага до Лос Анђелоса, за чишћење вагона користи се прави мали ураган. Машина названа „винцемер“ има два пропелера и у стању је да за минут увуче 860 кубика ваздуха. Она се постави на једна врата вагона, док друга остају отворена. Један човек са маском истерује отпатке и прљавштину коју ветар захвата и носи у корпу иза пропелера. Вагон је зачас чист а машина се одгура до следећег вагона.

Станиште у подножју планина

★
Непал је мала краљевина у јужној Азији, на падинама централних Хималаја. Клима је веома влажна. Око 8,5 милиона његових становника бави се земљорадњом и сточарством, али рудна блага се готово не користе. Индустрија (текстилна и прехранбена) има више занатски карактер. Главни град је Катманду. Назив земље потиче од санскритских речи *нипа* — у подножју планина и *алаја* — станиште, пребивалиште.

Мала тврђава

★
Луксембург је главни град истоимене европске кнежевине. У њему живи око 70.000 становника, има више фабрика лаке индустрије а у предграђима се налазе металуршке фабрике. Горњи део града, на стрмој обали реке Алзет, представља једну од најстаријих европских тврђава око које је основан град у X веку. Име града потиче од његовог ранијег имена Lützelburg, што значи буквално — „Мала тврђава“.

М еке беле пахулице слиде се у трепераве снежне нити које се пружају од тамног неба до земље. Не прекида се тај чаробни вез данима, а на земљи расту „грађевине“ чудесних облика.

Све је утонуло у снег из кога вире врхови дрвећа и кровови кућа, из чијих ошак куља дим. Што људи по дану разгину испред кућа и око њих, морају опет сутра.

Све је напољу замрзло. Рекло би се да је помор, али предвече у кућама просто ври. На огњиштима гори ватра, жар греје а пламен осветљава.

Уоколу седе домаћи и гости који су дошли да мало попричају, а понешто и ураде. Време им тече у забави.

Све се утиша кад одјекну гусле и глас гуслара:

Петко бјеше Страхињићу Бане,
бјеше бане у маленој Бањској,
у маленој Бањској крај Косова,
да такога не има сокола.

Гусле јече а глас одјекује и нико реч да проговори док певач не отпјева и два последња од 810 стихова:

Помало је такмичења јунака
Кд што бјеше Страхињићу Бане.

Нема аплауза на тој забавној вечери из минулих времена какве памте деде и многи очеви данашњих дечака. Програм је шаролик и обиман. И тада, као и сада, испуњавали су га људи од духа. Они нису само засмејавали или забављали госте и домаће разним народним умотворинама, него их заносили било песмом уз гусле или сликовитим причањем неког догађаја. Није то увек била народна прича, него се често описивала и ондашња стварност, долазила је до изражаја она снажна народна моћ изражавања, а све је било прожето духовитошћу.

Неко би, на пример, почео народну причу са оним класичним почетком:

„Била три брата, па на белом свету ништа више нису имали до једну крушку, те би ту крушку редом чували...“

★
Кад би он завршио причу, јавно би се други:

— Е, да вам ја испричам нешто што сам доживео. Једног нашег момка хтели смо да женимо девојком из другог села. Она вољна, а њени нису, па ми једне ведре зимске ноћи, негде у глуво доба, кренемо у отмицу. Месец се разлико као сребро, а све снег прекрио. Кад дођосмо до једне шуме а оно једе високе да им врх не сагледаш, просто се за небо везале, а снег пуца под опанцима. Ми ћутке идемо...
★
Сви га пажљиво слушају. Један школовац човек који се у то давно време десио на тој вечери прича да га је задивило опис шуме овог приповедача, чинило му се просто да у топлој соби чује шкрипање снега под опанцима.

★
Навешћемо још неколико тачака из тог старовременског „забавног програма“, кад није било ни биоскопа, ни радија ни телевизора. Једна од тачака биле су загонетке које су почињале питањем: Шта ми ти је зашто?, а присутни су давали одговоре. Ево неколико примера:

Везак везла везиља
златном жицом по гори.
(Свилена буба)

★
Без извора на води ћуприја.
(Лед)

★
Гвоздени маче кроз гору промаче. (Куршум)

★
Два лонца а четири поклопаца. (Очи и капци)

★
Где наш Црвенко лежи, ту трава не нице (Ватра на огњишту)

★
Двоје се ћерају, једно друго достићи не могу (Ручак и вечера)

★
Један дуб, на њему дванаест грана, на свакој грани по четири гнезда, а у сваком гнезду по једно јаје. (Година, месеци, и дани).

★
„О делијо, делијо!
Куд си сву нџ ходио?“
„Сам сам хитро летно,
пола света тешио“ (Сунце)

★
Сабља без гвожђа,
јунак без кости.

ПЕШАЦИ

Има људи којима је пешачење страст. Многи то чине с мером, али неки то чине као да желе да постигну неки рекорд. Овде ћемо навести један курјозитет. Још пре 25 година неки Хулио Берисбертија, из Венецуеле, кренуо је на пут пешаке кроз северне јужноамеричке државе, прешао у Сред

њу Америку, па одатле прешао у Мексико и на крају пропешачио свих 47 северноамеричких држава. То ходање је трајало четири године и он је за то време, како кажу, прешао 32.000 километара и поцепао 50 пари ципела.

Неки лекари препоручују да се људи што више крећу, вежбају, кажу да је физичка активност неопходна и да људи, и здрави и болесни, треба да се троше само у спорту који воле: пливање, рад у башти, тенис, свакодневна вежба и слично, па и ходање, али такво да оно има неки циљ пред собом, јер обично лутање по природи само осежава човека, али не јача мишиће.

ЗРНА ЗНАЊА

ИЗ ЗБИРКЕ ЧИКА СТАЈЕ

Пре него што уђеш помисли како ћеш изаћи.

★
Кад се дружиш са псом, не испуштај штап из руке.

★
Не гурај пијаног — он ће и сам пасти.

★
Ако већ умеш да чуваш тајну од непријатеља, чувај је и од пријатеља.

Није ти пријатељ свако ко ти се смеши.

★
Пре него што пођеш на пут нађи себи сапутника.

★
Док не завршиш један посао, не прихватај се другог.

★
Чувај се онога коме си учинио добро.

★
Не саветуј оно што сам ни си искусио.

★
Узимај залагај према својим устима.

★
Ако немаш крила — не лети.

★
Где те ноћ затекне ту и пре ноћи.

★
Издајник је увек плашљив.

★
Храброст нема граница.

★
Од туђинца не чекај верност и од отрова исцељење.

★
Ко тражи пријатеља без ма на, остаје без пријатеља.

★
Нема руже без трња, нема пријатеља без недостатака.

Верни пријатељ је бољи од рођака.

★
Бољи је искрени непријатељ него лицемерни пријатељ.

★
С добрим пријатељем ни један пут није дуг.

★
Страх од смрти не спасава.

★
Све што се брзо упали, брзо и сагорева.

★
И црна биволица даје бело млеко.

★
Вода пере све сем срамоте.

★
Безбрижност је исто што и вео на очима.

★
Очи су прозор у срце.

★
Једној глави служе две руке.

★
Свакој птици се допада ње но гнездо.

★
Ко ради користи свима, ко не ради — никоме.

★
Ко се хвали и обећава — посао му је празан.

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА

У Француској се почев од 31. децембра до поноћи а често до 15. јануара говори или пише „Добра година! Моје најбоље жеље! Желим вам добру и срећну годину!“ Жеље се обично не разликују много од ових изузев у селима, као на пример у Лорени где деца иду од куће до куће и певају песмице: „Добра година, добро здравље и мир до краја живота!“ а за то од домаћина добијају по којој новчић и слаткише...

У Мадриду је обичај да се на крају старе године пропуту 12 зрна грозђа.

У Италији сви, чак и непознати људи честитају нову годину једни другима и же-

ле срећу и дуг живот. У Лигурији се нова година по-

здравља писком сирене тачно у поноћ и другим у поноћ и четврт. За то време се кроз прозоре баца све што је старо у кући, па ако човек жели да остане здрав и читав боље је да не излази из куће пре него што се зачује друга сирена.

У Пољској се три пут љуби уз обавезан поздрав руком. За време вечере кад се испод стола стави свежањ сламе, у одређеном тренутку званице треба да зграбе мало и по томе колико су успеле да ишчупају одређује се да ли ће живети дуго или краће.

У Русији заљубљени младић да би имао срећну годину, треба да испије толико малих чашица вотке колико има слова у њеном имену које ће исписати на столњаку. Утолико горе или боље ако се она рецимо зове Анастасја.

У САД се последња ноћ старе године проводи бучно. Ако пријатељи нису већ заједно да се лупкају по дељима онда телефонирају до изнемоглости свим пријатељима и познаницима до два или три часа ујутру — да им честитају нову годину и захвале се на њиховим честиткама...

На Полинезијским острвима се за нову годину праве породичне посете у „пуним саставу“, и позива на ручак или вечеру. После овога долази до реванширања и то траје осам или једанаест дана и покаткад и целе године...

У Турској и на целом Средњем истоку праве се многобројне посете приликом „јдит“ (нове) године. Људи испијају и по сто шљаница црне кафе, наравно, турске, док њихове жене у новим тоалетама између поклоне и кључају се ратлцима и слатким од ружа.

Новост у азијатском свету је празник Тет — чувени церемонијал Вијетнамаца — први дан календарске кинеске године између 20. јануара и 19. фебруара. Тога дана се свечано уређују сва догувања уз церемонијалне поклоне са склопљеним рукама. За време посета којих за један дан има најмање двадесет шаљу се многоструке жеље са намаланим цвећем на црвеним картонима који се стављају у сребрне омоте превучене црвеном бојом, бојом среће.

венцима од зимзелена и палмових гранчица. Славље се настављало и сутрадан, 2. јануара, а понекад трајало и по пет дана.

ШЕШИР ОД ЈЕЛКЕ

О прослави Нове године многи стављају разне капе на главу. Има их једноставних, али и веома необичних, као што је ова на слици. Енглеска глумица Авис Кроутер се постарала да се на празничном белу крајем прошле године појави са јелком на глави која је била веома лепо украшена. Када је ушла у салу са јелком на глави уместо ше-

шира изазвала је бурно одушевљење. Сасвим природно, уз опште одобравања било је и појединачних оговарања, али све је протекло у расположењу.

ПЛАНИНЕ ЧЕСТИТКИ

Сви се људи мање-више везују за Нову годину, али поштари нису баш тако одушељени. Не због празника, него због посла који имају у те дане кад се просто не виде иза брда честитки које се одашиљу на све стране света. Негде су то мања, а негде виша брда. Како то изгледа у свету ево једног примера. У Јапану је за 1962. годину послано 914 милиона честитки. На сам дан Нове године, тј. кад се други одмарају, јапански поштари отпремили су у разне делове света 880 милиона честитки. Прошле године, укључујући и новогодишње честитке у Јапану су поште отпремиле 1.750 милиона писма и карата и 13 милиона пакета. Да би се раскрчиле ове планине сваке године се још у децембру запосли око 1.200.000 привремених службеника поште. Славље новогодишњих честитки у Јапану унутре украшене лавором и становљено је 1900. године.

ПОРЕКЛО ПРАЗНОВАЊА

Обичај новогодишњег празновања у Европи води порекло из старог Рима, из празновања јануарских календа — првог дана месеца јануара. Том приликом Римљани су даровали Јанусу, богу почетка и свршетка кога су сматрали чуварем среће и имања у новој години, месо и сз, тамјан и вино. У својим домовима су тог дана припремали богатију трезну но обично.

Римско празновање нове године потиче из веровања да од тог првог дана зависи да ли ће читава година бити срећна или несрећна. Догађаји и доживљаји на тај дан утицаће на судбину у сва остала 364 дана. Због тога се првог дана у години сенат увек састајао да одржи кратко заседање, а Римљани су даровали једни друге посланицама и кованим новцем.

Нова година у старом Риму постала је прави народни празник тек у време царства и из године у годину свечована је све бучније и свечаније. На тај дан примали су дужност нови државни чиновници. Они су првог дана нове године одлазили на Капитол, култно средиште старог Рима, и тамо измењивали дарове и честитања.

У каснијем периоду римског царства празновање је почињало последњег дана старе године увече: улице су биле пуне веселог метежа, слично данашњем предновогодишњем слављу. Првог дана нове године куће би освануле украшене лавором и

СТЕНА-ТОП

На обали Ирске се налази велики таласи убацују у педна стена коју називају „Топ Мак Свинеја“. У овој стени вода је излокала вертикалну бушотину од 25 сантиметара у пречнику. Отвор је повезан са пећином у подножју стене. За време плиме велики таласи убацују њиху воду која под притиском куља кроз бушотину у стени и уз заглашујућу буку бризга из ње по 30 метара у вис. Због тога ову јединствену „фонтану“ називају топом.

WALT DISNEY **НОВОГОДИШЊА БАТКА**

УСПАВАНА ЛЕПОТИЦА ОПЕТ СПАВА... И НИКО НЕ МОЖЕ ДА ЈЕ ПРОБУДИ!

УСПОСТАВИЛИ СМО БЕЗ УС ЈЕДНИМ МУДРАЦЕМ ИЗ 20 ВЕКА!

КАЖЕ ДА ЈЕ СТРУЊАК ЗА СПАВАЊЕ

И ДОРИ ГЕ ДА НАМ ПОМОГНЕ!

ПОНЕКУ УЗГРЕД И КОЗИ ПОКЛОН ЗА УСПАВАНУ ЛЕПОТИЦУ И ЊЕНЕ ПРИДАТЕЉЕ!

СТАЈА ПАТАК СЕО ЈЕ У СВОЈ ВРЕМЕТЛОВ (ПАТЕНТ БР 1313...)

КРЕКЕМО!

МАРС

МАТРАГ КРОЗ ПРОСТОР И ВРЕМЕ... ПРЕМА ЗЕМЉИ УСПАВАНЕ ЛЕПОТИЦЕ!

ОХ! ОВО ЈЕ ПРАВИ ЖИВОТ!

И ТАКО, НЕКОЛИКО ВЕКОВА КАСНИЈЕ... ТО ЈЕСТ РАНИЈЕ...

УХ! КАКВО ПУТОВАЊЕ! И КАКВИ СМЕШНИ ЛУДИ!

СТАЈА ПАТАК ПРИМЕНИО ЈЕ НАУКУ 20. ВЕКА ЗА СРЕДЊОВЕКОВНУ ВОЛЕСТ УСПАВАНЕ ЛЕПОТИЦЕ...

...МММ... МММ... МММ... МММ...

МММ... МММ... МММ... МММ...

ДААА! ААА! МИ СЕ СПАВА!

ДВОРСКИ ХЕРАЛД ЗАВЛАДАО ЈЕ...

„МУДРИ ЧОВЕК СТАВЉА ПРИНЦЕЗИ ПИЛУУ У УСТА...“

САДА МУДРИ ЧОВЕК КВАСИ ПИЛУУ...

...А ТАДА...

ОХ!

ПРИНЦЕЗА ЗОРНА СЕ ПРОБУДИЛА.

БОНГ БОНГ БОНГ

СВА ЗВОНА У ЗЕМЉИ ОБЗВЛАДА СУ УСПЕХ ПРОФЕСОРА СТАЈЕ.

МУДРИ ЧОВЕЧЕ, КАКО ДА ВАМ ЗАХВАЛИМ? ЦМОКИ!

САМО ТАКО НАСТАВИТЕ!

БОНГ

УХ, КАД НЕ БИХ МОРАО ДА СЕ ВРАТИМ ЗА НОВОГОДИШЊЕ СЛАВЉЕ У МОЈОЈ КУЋИ...

УСКОРО ЈЕ СТАРИ ПРОФЕСОР КРЕЊНО МАТРАГ У САДАШЊОСТ...

КАКО ЛИ САМ ЈЕ САМО ПРОБУДИО?

...КАД САМ ЈОЗ ПОГРЕШКОМ ДАО ПИЛУУ ЗА СПАВАЊЕ!

ВРАКАЈУКИ СЕ, ЊЕГОВ ВРЕМЕТЛОВ ИСПИСИВАО ЈЕ ЧЕСТИТКЕ...

СРЕЋНА НОВА ГОДИНА

СВИМА... И СКУДА!

ИГРАЧКЕ КРОЗ ВЕКОВЕ

И поред нових играчака: спутника, бродова и авиона, девојчице највише воле лутке којима се играју већ 3000 година. Стално се праве нове играчке које одушевљавају децу.

Деце играчке су постојале још у најстарије доба. Оног дана кад је мајка у први пећинама дала своје детету кост или шкољку да би га умирала — родила се играчка. Неке старе играчке пронађене су у Месопотамији, Ирану, а археолошке ископине у градовима Сузи и Лагасу доказују да су оне постојале још од III миленијума пре наше ере. Првом миленијуму припадају звечке, играчке на точковима, „прибор за кућу“ начињен од глине који подсећа на гарнитуру у којима наше девојчице кувају кафу за своје лутке.

Стари Египћани су нам у својим гробницама оставили поред лутака лопте од коже, предмете свих врста само умањене — јер су мађи увек имитирали одрасле.

Из овог времена пронађене су играчке за све „кесе“ и свако доба а начињене су од различитих материјала: костију, дрвета, воска, илзваче а покаткад и од олова и бронзе.

Грчка деца су се забављала „менаџеријом“: коњима на точковима, биковима, псима, жабама и корњачама. Кад су постајали одраслији правили су мала кола у која су упрели псе или козе. Пронађена је и нека врста тротинета прилично сличног данашњем.

Војници од олова којима играју наша деца имају дадеке „претке“ у старој цивилизацији. Грчки ратници у борбеном строју, снабдени су опремом и оружјем. Друге фигурине имале су гротески изглед, а жичани систем им је омогућавао да покрећу своје удове.

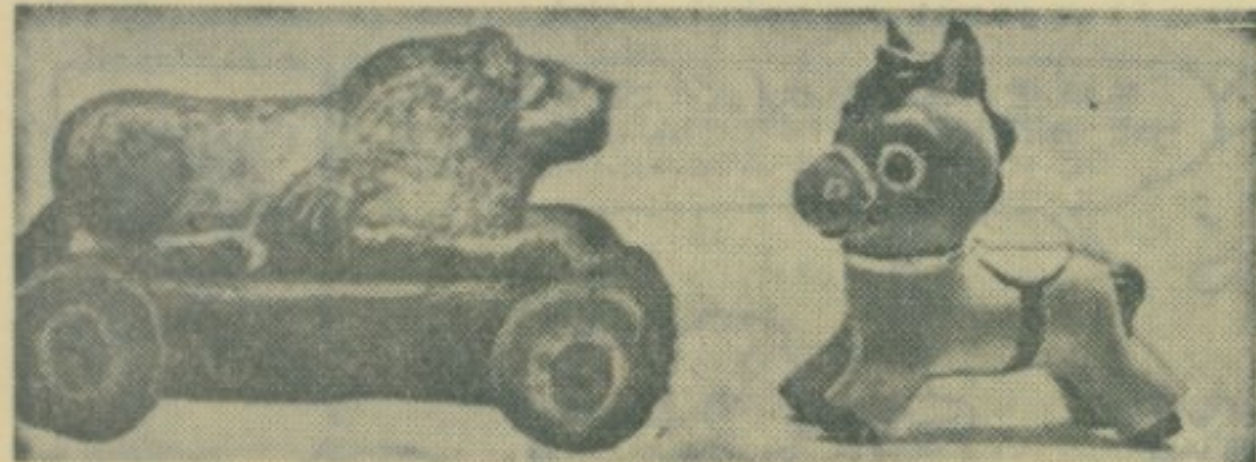
Свака нова година нас враћа у детињство. Кад мислимо шта да купимо своје детету онда желимо да за време празника и ми играмо са њим: да навијемо железницу или облачимо лутке.

И поред толиких протеклих векова првобитна лутка се није много изменила. Лутке које су пронађене у египатским саркофазима и грчким и римским гробницама готово су исте као и данашње, обучене су или само нашаране али имају и руке и ноге.

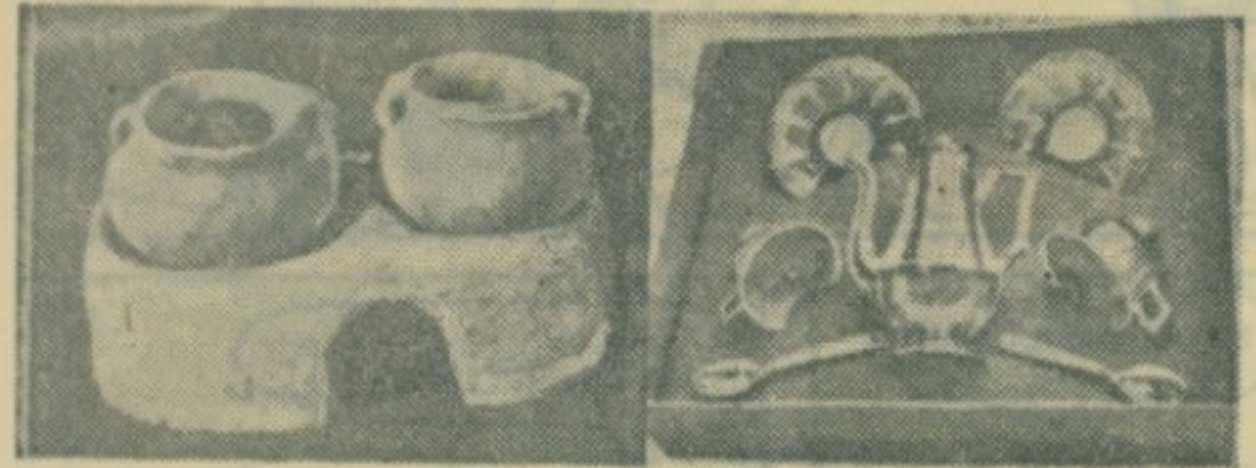
Сваки век има своје специфичности у играчкама. У XVII веку: игра гусака, карата и лото, служили су као оба вештавања о гробницама и стратегијама старијих.

Осамнаести век је превео у игру природне науке. Данас, електрицитет и електроника помажу да се праве мали радио-пријемници, теледириговани бродови и минијатурни возови.

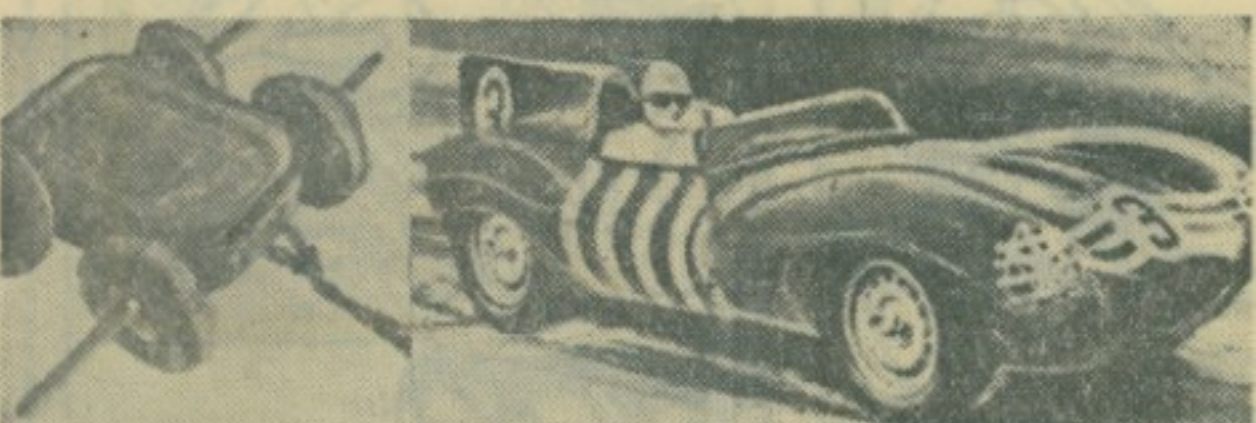
Колико је индустрија играчака уносан посао рећи ће ови подаци: прошле године је у Француској произведено играчака за 32 милијарде старих франака; 1500 уметника праве само нацрте за нове играчке а 16000 особа живи од ове индустрије.

ЛАЗ ИЗ СУЗЕ (500 година пре наше ере) И ДАНАШЊИ КОЊИЋ ОД ПЛАСТИКЕ

КУХИЊСКО ПОСУЂЕ МАЛИХ ИНДИЈАНКИ И САВРЕМЕНО ПОСУЂЕ ЗА ДЕВОЈЧИЦЕ

КОЛА МАЛОГ АФРИКАНЦА И ЈАГУАР-ИГРАЧКА 1962. ГОДИНЕ

ОЛОВНИ ВОЈНИК ИЗ XV ВЕКА И ВОЈНИК АТОМСКЕ ЕРЕ

СТАРА ГРЧКА ЛУТКА И ЛУТКА ДАНАШЊИЦЕ

ЈАДНИЦИ

ПО РОМАНУ ВИКТОРА ИГОА

СУТРА ДАН

ГОСПОДИЦА ФОШЛЕВАН ИМА ШЕСТ СТОТИНА ХИЉАДА ФРАНАКА!

У ЈЕДНО ОКОВАНО САНДУЧЕ СТАВИО ЈЕ НОВАЦ И ЕПИСКОПОВЕ СВЕЊАКЕ И СВЕ ТО ЗАКОПАО У ШУМИ. КАД ЈЕ ВИДЕО ДА МАРИЈУС ПРЕЗДРАВЉА, ДОШАО ЈЕ ПО СВОЈЕ БЛАГО.

ИСТИНА О КРИВОМ ТОРЊУ У ПИЗИ

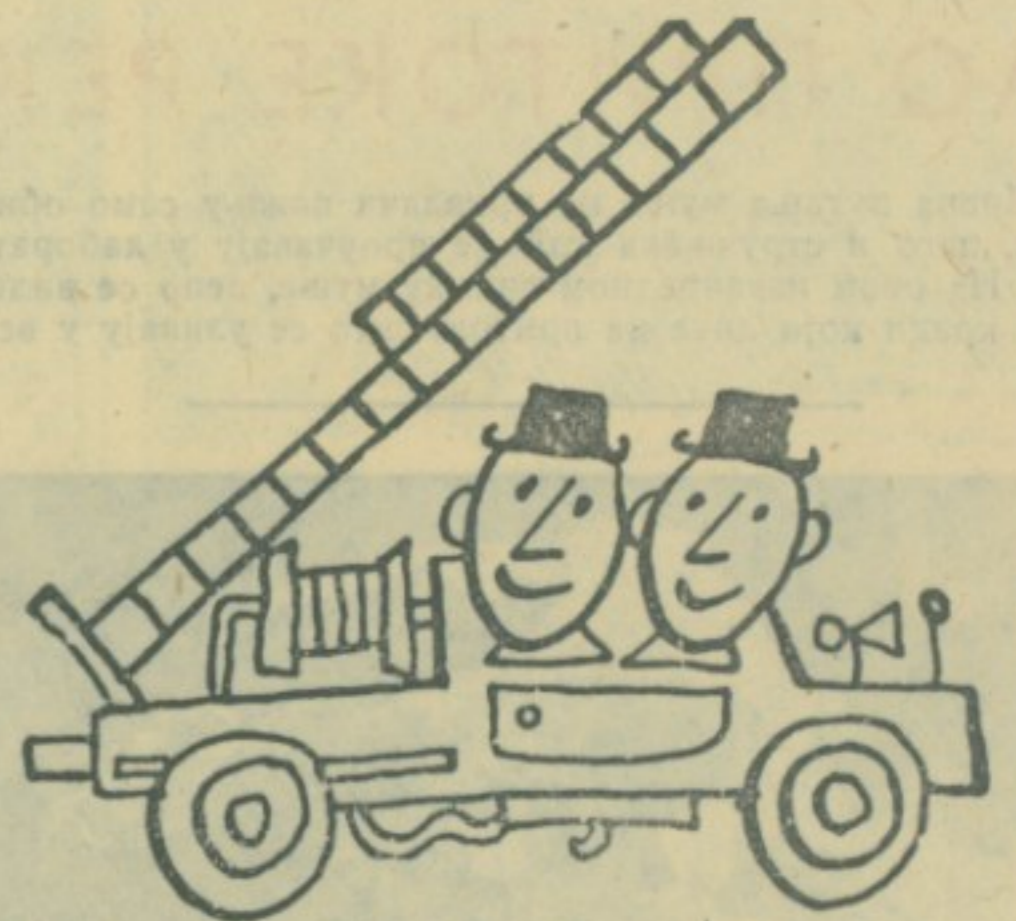
О кривом торњу у Пизи се свуда говори и многи су га видели, али мало ко зна да он није тако и саграђен. После дужих проучавања и испитивања података, установљено је да је, својевремено, зидан према плановима архитеката Бона из Пизе и Вилхелма из Инсбрука, који су предвиђали да стоји вертикално. Камен темељац је положен 1174. године, а тек 1350. године је утврђено да се торањ накривио. До нагињања је дошло због терена — песковитог зем-

љишта које је нанела река Арно. Кула је сада нагнута 4,27 метра према југу. Овај објекат није само туристичка атракција, већ је помогао Галилеју да проучава закон земљине теже и падања тела. Услед нестабилног терена и даље се повећава нагиб. Сваке године то повећање износи 3 до 5 милиметара, иако се покушава да се нагињање заустави уграђивањем бетона испод темеља.

За разлику од овог, у многим градовима Италије подизани су криви стубови. Тако је, на пример, у Болони намерно изграђен криви торањ који се временом није значајније накривио. Овај торањ, назван „Азинели“, висок је 115 метара. Други криви стуб „Гаризенда“, висок 42 метра, саграђен је у 15. веку и отада до данас се накривио за два метра.

ДВАДЕСЕТОРО ДЕЦЕ

Брижит Магир из Даблина у Ирској у својој 51 години родила је сина. То јој је 20. дете које је донела на свет.

КАО ДА ЈЕ ПОЖАР

Два Аргентинца, Леонардо Антико и Енрико Мачен, ватрогасци по професији, изабрали су за путовање по Европи стари ватрогасни аутомобил који је израдила позната француска фабрика Рено још 1925. године. Необични туристи надају се да ће им „Рено“ у знак захвалности за рекламу дати на поклон један нов ватрогасни аутомобил.

НАЈГРОМОГЛАСНИЈИ СМЕХ У ИСТОРИЈИ ФИЛМА

Најгромогласнији и трајању најдужи смех у историји филма чуо се у биоскопским салама крајем 1920. године. Тај експлозивни смех до суза незадрживо је избијао на крају неке филмске комедије „Мучна срећа“ у којој је главну улогу играо незаборавни мајстор пантомиме Бастер Китон, чије се лице, као да је од камена, никад није изменило чак ни у најкомичнијим сценама. И данас још, после више од 40 година, посетиоци кинотека не могу да добу се би од смеха кад виде последњу сцену ове комедије.

— Када сам пре неколико година седео с Бастером Китоном на веранди његове куће у долини Сан Фернандо у Калифорнији, Бастер Китон се од срца смејао сећајући се своје улоге у тој комедији — пише новинар Роберт Рос. — Ево сцене за коју се сматра да је изазвала тај најгромогласнији смех у историји филма.

Камера хвата Бастера Китона, одевеног у пругаст купаћи костим с дугачким ногавицама, крај базена једног провинцијског клуба. На глави му је његов познати шешир, улубљен на врху. Он корача према најлепшој девојци на свету.

Та девојка је била Вирџинија Фокс — сећао се Бастер Китон — која се касније уда

Комина завршне сцене из немог филма »Мучна срећа« није превазиђена ни до данас

ла за Дарила Занука. — Али у том филму мене је одбацила ради Була Монтана. Када сам је видео како одлази са њим, стварно сам се осећао као бачен на љубриште јер је Монтана, без сумње, био најпростачкији човек који се икад појавио пред филмском камером“.

Лица које је било скамење на маска патње, млади Бастер се окренуо од неверне девојке. Погледом је обухватио јако лепих и богатих купачица начичканих око базена. На екрану се појављује натпис-објашњење:

„У мору има и других сирена“.

Бастер почео да се шепури, показује своје мишиће, савија се да би показао како укочених колена може да врховима прстију додирне палчеве на ноzi. Када се уверио да је привукао пажњу свих лепотица редом, креће према трамбулини и почиње да се пење. Пет, десет, петнаест метара. Даље се не може, ту је највиша одскочна даска.

Бастер прави дубок кникс и поздравља руком купачице. Погледао је наниже. Дубоко испод њега је базен са широком ивицом од цигала. Око базена, на зеленом травњаку, лепотице у наслоњачама. Све очи упрте су у њега. Девојкама застаје дах због његове смелости. Поправивши шешир на глави, он узима залет и извија тело у елегантном скоку.

Свиња је одмах јасно да се сувине јако одбацио. Прелетео је изнад читавог базена и главом ударио у широки ивичњак. Из гомиле се чује крик. Сви трче према рупи која зјапи у ивичњаку. На свим лицима се чита ужас, неверовање и страх. Рупа је без дна: Китон је потпуно не стао у њој. У том тренутку сцена почиње да се замагљује, а на екрану се појављују речи:

„Много година касније“.

Магла се растура и камера опет хвата клуб — пуст и запуштен. Нема више лепотица и помодно одевених мушараца. Базен је празан, његови зидови и дно испуцали. Кроз цигле је израсла трава.

Камера се полако креће према рупи која је пре много година прогутала Бастера Китона. Рупа, као и некад, зјапи дубока и црна. Али, гле! У рупи нешто почиње да се комеша и из неког бездана појављује се Бастер Китон.

Његово лице, суморно и укочено, окреће се према већ иструленој скакаоници. Он руком показује према њој и окреће се према некоме иза себе. „Ето, одатле сам дошао“ — као да каже. Али, није јасно коме се то он обраћа... све док се читав не извуче из кратера праћен својом женом Кинескињом и двоје деце која мање личе на оца него на мајку.

Та завршна сцена Бастеровог повратка изазивала је експлозије смеха који се није стишавало ни кад се филм заврши. Људи су долазили по неколико пута да гледају филм и у очекивању завршне сцене почињали су да се смеју чим би филм почео. Како тврде историчари филма, никад више ни једна сцена ни у једном филму није изазвала толико срдачног, безазалног и спонтаног смеха.

ЈЕЗЕРО ОД КРИСТАЛА СОЛИ

Усред француског дела Сомалије, у области тако сувој да и сам шакал „прави тестамент“ пре него што је пређе, са хаотично набацаним планинама, вулканским пределима, земљиштем прекопаним и испрсканим, сагорелим од креча, стиже се до величанственог плавог језера обрубљеног зеленилом.

Вода овог сланог језера на 150 метара изнад нивоа мора има по 400 грама соли на литар воде. Један део његове површине због интензивног испаравања покрива готово згуснута вода, а остатак кристализована кора соли тако дебела да се по њој може возити колима. У овој пустињи где се сунчеви зраци одбијају као у огледалу, на гомили поларног испрскалог леда

један караван од тридесетак камила товари со. Сувоњави Данкали, затворени у себе и индиферентни према свему пуно сољу своје цакове цилиндричног облика исплетене од египатске и арабјанске палме, и зашвају их пре него што их натоваре на камиле. Ова со, прикупљена у истим лукутинама припада заједници. Из Асала караван ће стићи у Етиопију где ће се заменити за просо или кафу.

Мучан је живот који проводе ови људи изнурених теља са својим бедним караваном. Међутим, они су ипак отпорни иако се хране углавном млеком. Њихова земља је тек 1928. године могла да буде цела прокрстарења, јер су дуго времена у њој вођени немилосрдни ратови.

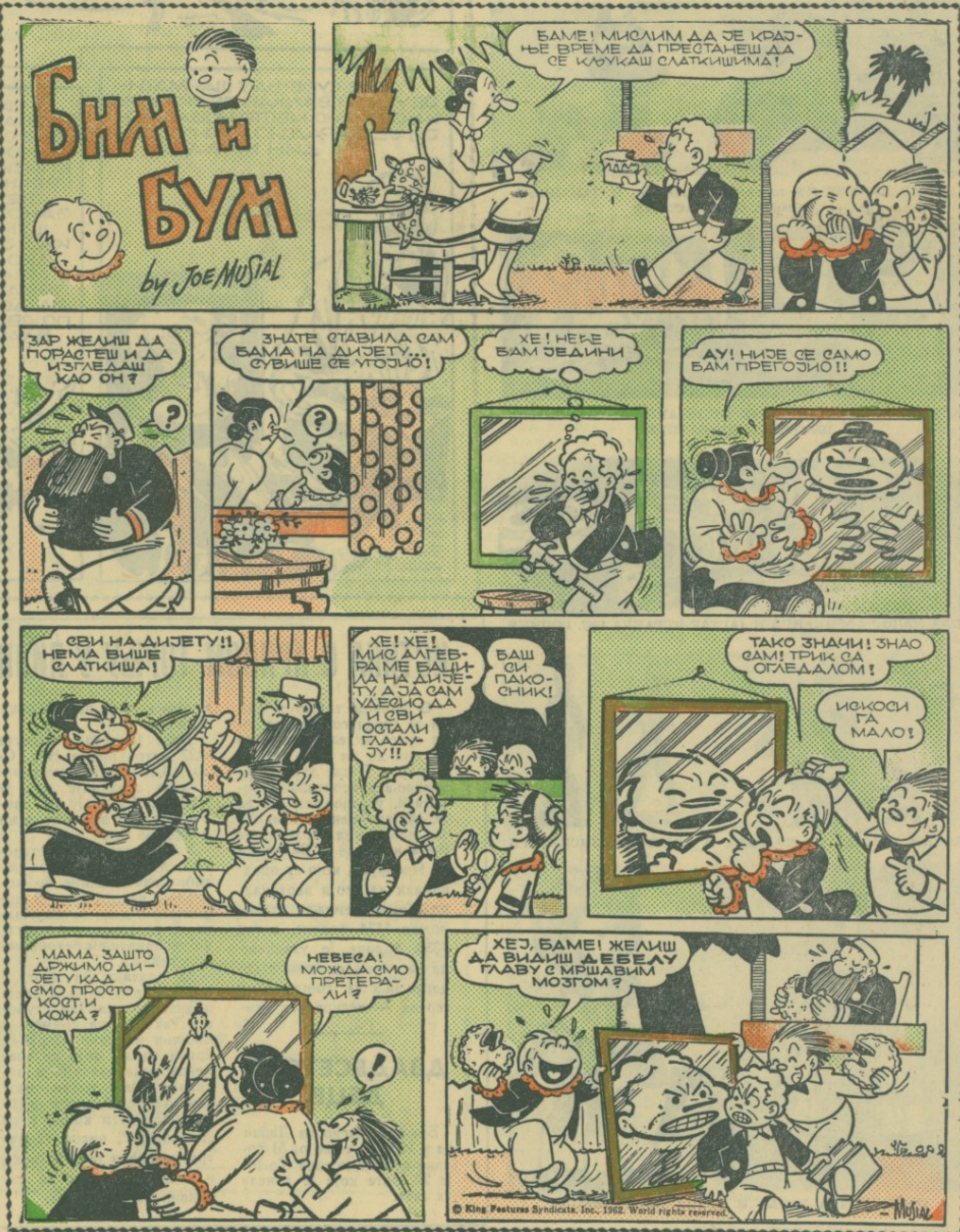
КАО ПРИТОКЕ РЕКЕ

Дивна путања муње не привлачи пажњу само обичних људи, него и стручњака који је проучавају у лабораторијама. На овом изванредном снимку муње, лепо се виде сви њени краци који личе на притоке што се уливају у велику реку.

ГЛАВА ПРЕТКА

Приликом ископавања у пећини Шанидар, у Северном Ирану, пронађена је поред осталог и лобања човека, за коју стручњаци кажу да је стара 45.000 година. Археолошку експедицију финансирао је један амерички институт. Пронађена лобања је једног одраслог Неандерталца.

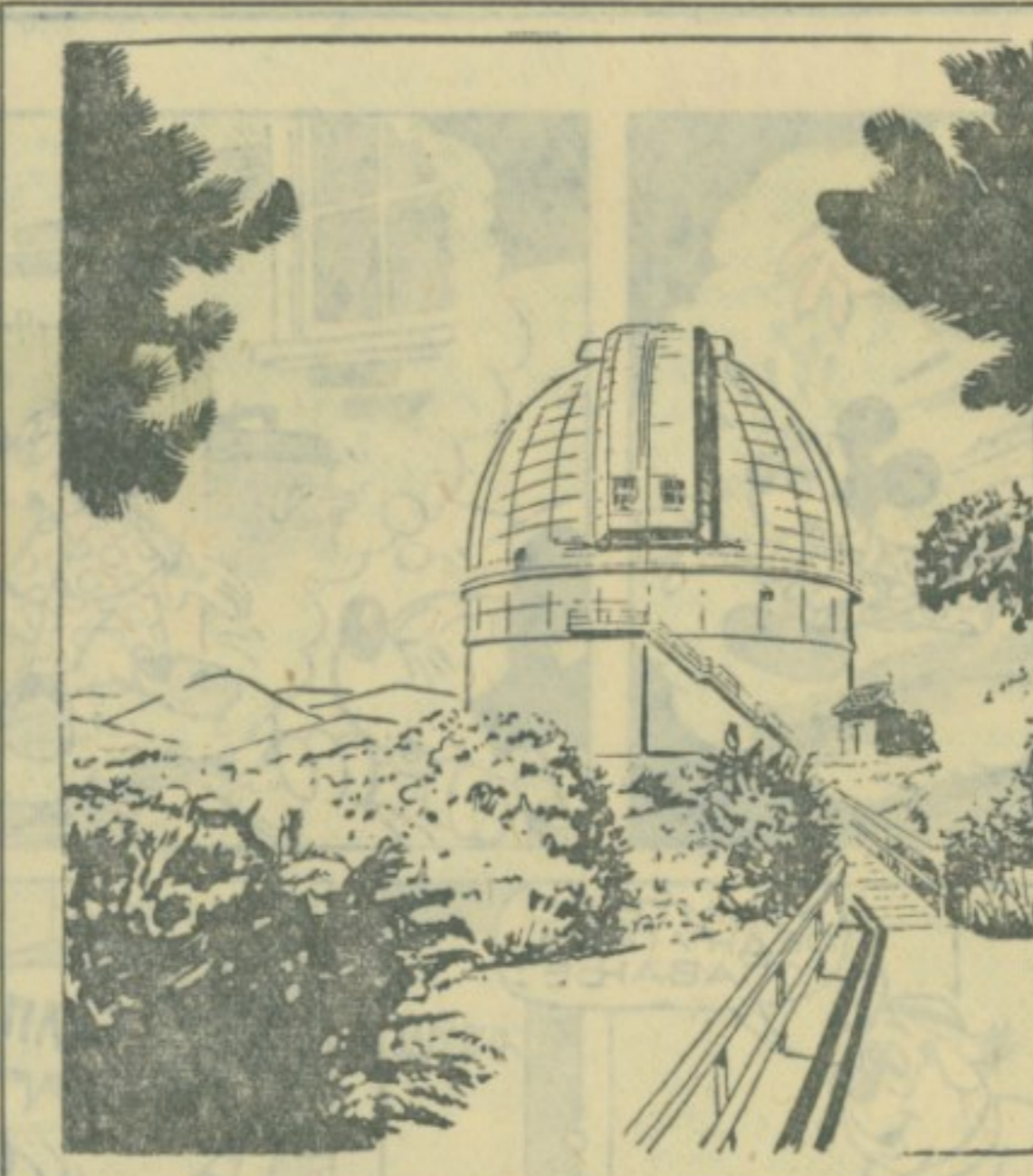
МАЛЕ ЋИЛИМАРКЕ

Већ хиљадама година из сиромашних килиба од непечених цигала у месту Гаварда, на сунцем спрженој иранској висоравни — излазе најлепши и најскупотиенији ћилимови. Творци ових ремек-дела нису прави радници, већ искључиво девојчице од 4 до 14 година. Више породица се удруже и створе своју ткачку радионицу, у којој раде њихове кћери и девојчице суседа. Док оне по читавих 10 часова дневно седе за разбојем, њихова браћа се безбрижно играју у дворишту или на улици.

Радионицом управља готово увек најстарија жена, а муж иде за другим пословима. Свака породица, власник ткачке радионице има свој „патент“ на одређене ћилимске шаре које прелазе с коле

на на колело. Девојка понекад у мизантрон — шару. Ондашњи стручњаци могу по боји, каквоћи и десени да познају које је племе или род про извођач неког ћилима. На пример, једно племе код Исфана, гаји црне, беле, јасно смеђе и сиве овце и од њихове вуне израђује ћилимове. Ниједно друго племе нема све овце истих боја.

Девојчице према свом узрасту и вештини везују по 2.000 до 3.000 чворова дневно. Најмлађа ћилимарка у овом месту је девојчица од четири и по године чије су ручице већ у стању да везују знатан број чворова дневно. Потребно је око три године да пет девојчица израде леп ћилим од 4 квадратна метра.

Најтачније?

Једно од најтачнијих мерења извршено је од основе геодетских станица на планинама Вилсон и Сан Антонио у Калифорнији. Размак износи 35,2 км. Мерење треба да помогне астрономима при тачном израчунавању брзине светлости, а оно је толико тачно да је дозвољена грешка од свега 1 према 6.800.000 или — одступање за пола метра. Сматра се да је овде постигнута највећа прецизност помоћу триангулације.

Јесће ли већ чим да...

... Белгијанци пију много кафе — годишња потрошња просечно по глави износи 5,8 килограма. За њима долазе

Французи који попију око 4,3 килограма годишње.

... скандалет је грјач који се употребљава у Далмацији. То је округла кутија од метала са рупчастим поклопцем у коју се ставља жар, кроз који излази топао ваздух.

... шало-клар, цилиндр који се зачас може да склопи и да не бу-

де дебли од плитког тањира изумео је Француз Жибу.

... у Сијаму се новчана јединица зове банта (тикал).

... Италија се налази на челу европских земаља које извозе своје филмове — продала их је за 20 милијарди лира. За њом долази Француска.

... у Еквадору и Костарики новчана јединица је колон.

... у Великим Антилама најмање али најгушће насељено острво је Порторико.

... Болоња је добила своје позориште 1640. године, а Рим 1675.

... коза која има усправне рогове погодна

за одбрану бодњем, на зива се у народу бадоша.

... по легенди, Будву је основао Кадмо, син феничанског краља Агенора, али је свакако Још у IV веку пре наше ере ту била грчка колонија.

... радник веће техничке спреме зове се артизан (од латинске речи артис — уметност). Ради обично према узорима већих уметника — керамичару, на стаклу, металу, кожи, итд.

... балзамово дрво је лако као плута и зато

се употребљава за грађење авиона и бродова.

... неке гује (змије) имају позади бадањике које им ничему не служе него су само остаци закржљалих ногу.

... у Индији, само у округу Багалура, тигрови-људодери прождеру више од 100 особа годишње.

... први аутопортрет код нас израдио је 1811. године Павел Бурковић (1772—1830), када је био наставник цртања у гимназији у Сремским Карловцима.

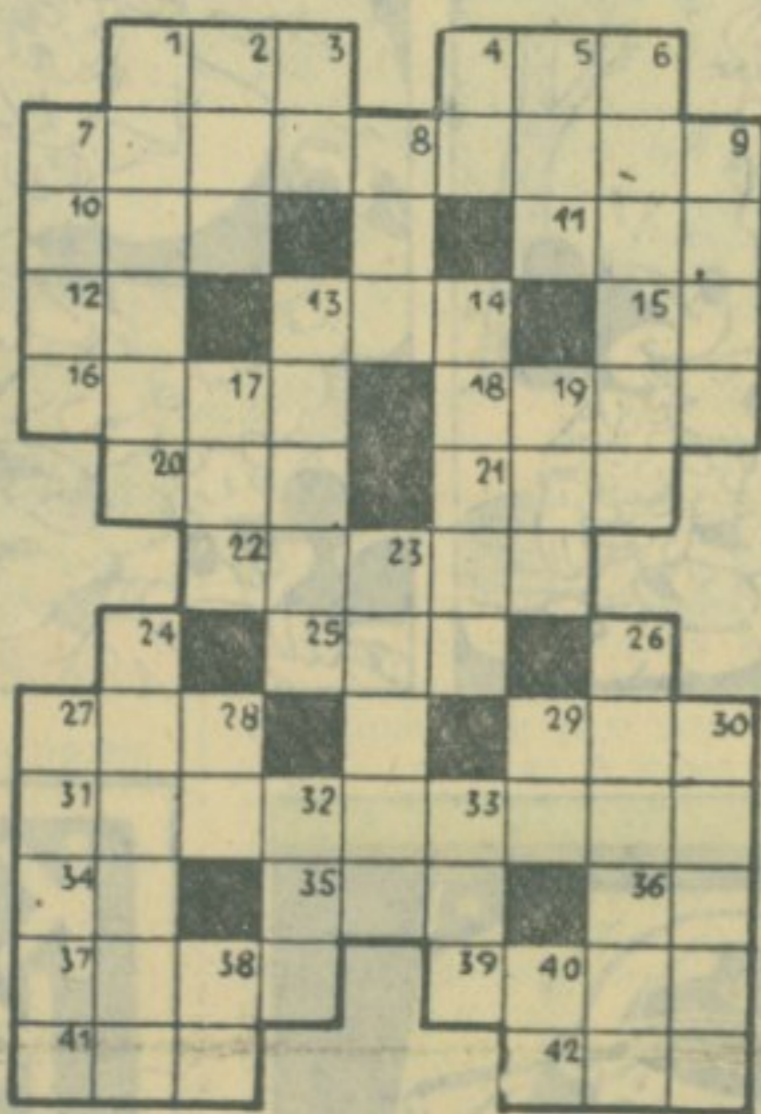
... хурликалица се зове у Херцеговини подужа свирала са једним писком и шест рупа.

МОЗАИК У МОРУ

Један љубљански спортски риболовац приликом роњења открио је крај Корнатских острва, сав обрастао у траву ванредан мозаик у боји, дуг око 20 метара. Налази се на дубини од 20 метара.

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

Водоравно: 1) хватање дивљачи; 4) летовалиште јужно од Опатије; 7) на ша хидроцентрала; 10) старојудејски цар; 11) врста земље; 12) изумрели део копна у мору; 13) врста народне ткачнице; 15) позната заменица; 16) место у Хрватској, на реци Уни; 18) чувено лондонско позориште; 20) речно острво; 21) индустријска биљка; 22) творац неког дела; 25) река у Немачкој; 27) део намештаја; 29) умотај; 31) амерички роман ослер („Погледај дом свој, америчке“); 34) део коњске опреме; 35) попут; 36) звезда; 37) град у Пакистану; 39) дивља животиња; 41) лична заменица; 42) грчка богиња србе.

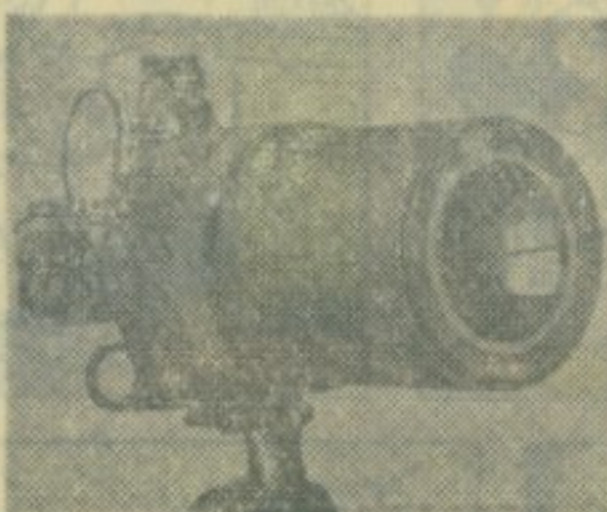
Усправно: 1) место у Херцеговини; 2) и један и други; 3) два слова; 4) река у Аустралији; 5) град у Немачкој; 6) лако запаљива течност прелатна мириса; 7) енглеска мера за дужину; 8) грчка богиња несреће; 9) град у Етиопији на обали Црвеног мора; 13) шкотски ботаничар (Роберт); 14) место где се стижу две кости; 17) похвална песма; 19) римски кућни бог; 23) врста тарифног пореза; 24) диван; 26)

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

Водоравно: 1) киоск; 6) Левстик; 8) сол; 9) роб; 11) пантомима; 14) ар; 15) иза; 16) ак; 17) Алма; 19) од; 20) аа; 21) Ин; 22) об; 23) клен; 25) со; 26) као; 27) ел; 29) Албер Каму; 32) Тур; 33) тил; 34) ковинар; 37) шофер.

Француски књижевник и филозоф; 27) крдо; 28) јединица електричног отпора; 29) француски ситан новац; 30) делокруг; 32) лука у Израелу; 33) влак; 36) предлог; 40 лична заменица.

Усправно: 1) Кели; 2) Ив; 3) осмоза; 4) ст; 5) Кири; 6) Лоара; 7) комад; 8) Спа; 10) Ваг; 12) Тима; 13) ма; 18) Лаб; 19) оне; 21) Илок; 22) Солун; 23) Кардиф; 24) немир; 25) сат; 26) ке; 28) Лил; 30) брош; 31) атар; 35) во; 36) не-

УВЕЛИЧАЊЕ 150 ПУТА

Користећи систем сочива и огледала који врше рефлексију и рефракцију светлости овај теле-фото уређај увеличава 150 пута. Његов пречник има 10, а дужину 25 сантиметара. Са малим прилагођавањем може се користити на камери од 8,16 и 25 милиметара и на филмској камери.

НА ПУТУ — ПЕГЛА ПРИ РУЦИ

Електрична пегла, као што видите на слици, има своје лежиште у коферу, па њена

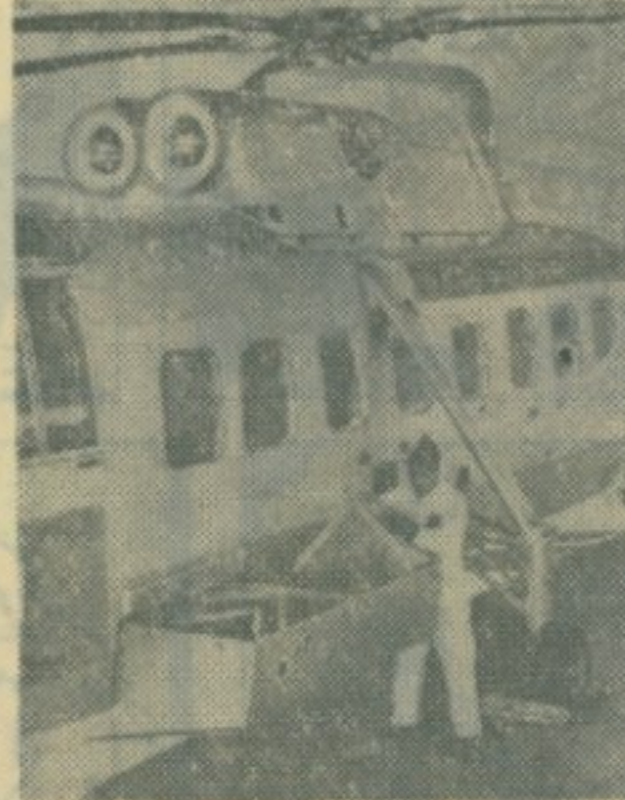

дршка служи истовремено и као дршка кофера. По потреби путник лако откочи пеглу, а стране кофера могу послужити као даска за пеглање.

УШИ — СИГНАЛНА СВЕТЛА

Енглески мотоциклиста Џон Гилсон има шлем са дугачким ушима. То су показивачи који омогућују већу сигурност и лакше се окрећу.

— Кад желим да окренем лево или десно — каже Гилсон — ја само покренем прекидач на управљачу и возач иза мене види упаљено лево или десно сигнално светло. Руче су ми при томе слободне да кочим или дам гас.

ФЛОКА ЗА ПРТАЉАК

На доњем делу новог модела овог хеликоптера налази се иза пилотске кабине простор за пртаљаке. Као флока лако се извлачи и увлачи при утовару и истовару. Може да прими око 600 килограма терета, или отприлике 25 путничких торби. Хеликоптер има двоструку турбину и развија брзину од 220 километара на час.

ИЗВРСНО

Суматра је по величини пето острво на Земљи. На њеној површини од 435.000 квадратних километара живи око 10 милиона становника. Припада Индонезији. Изнад западне обале издижу се планине у којима има много угашених и активних вулкана. Источну половину острва сачињава

заталасана равница покривена прашином. Острво је богато угљем, нафтом, златом, бокситом и гвозденим рудом. На језику домородаца Суматра значи „Изврсно“. Тако се некада звао један напредни град на северу острва, па је према њему, касније, и цело острво добило то име.

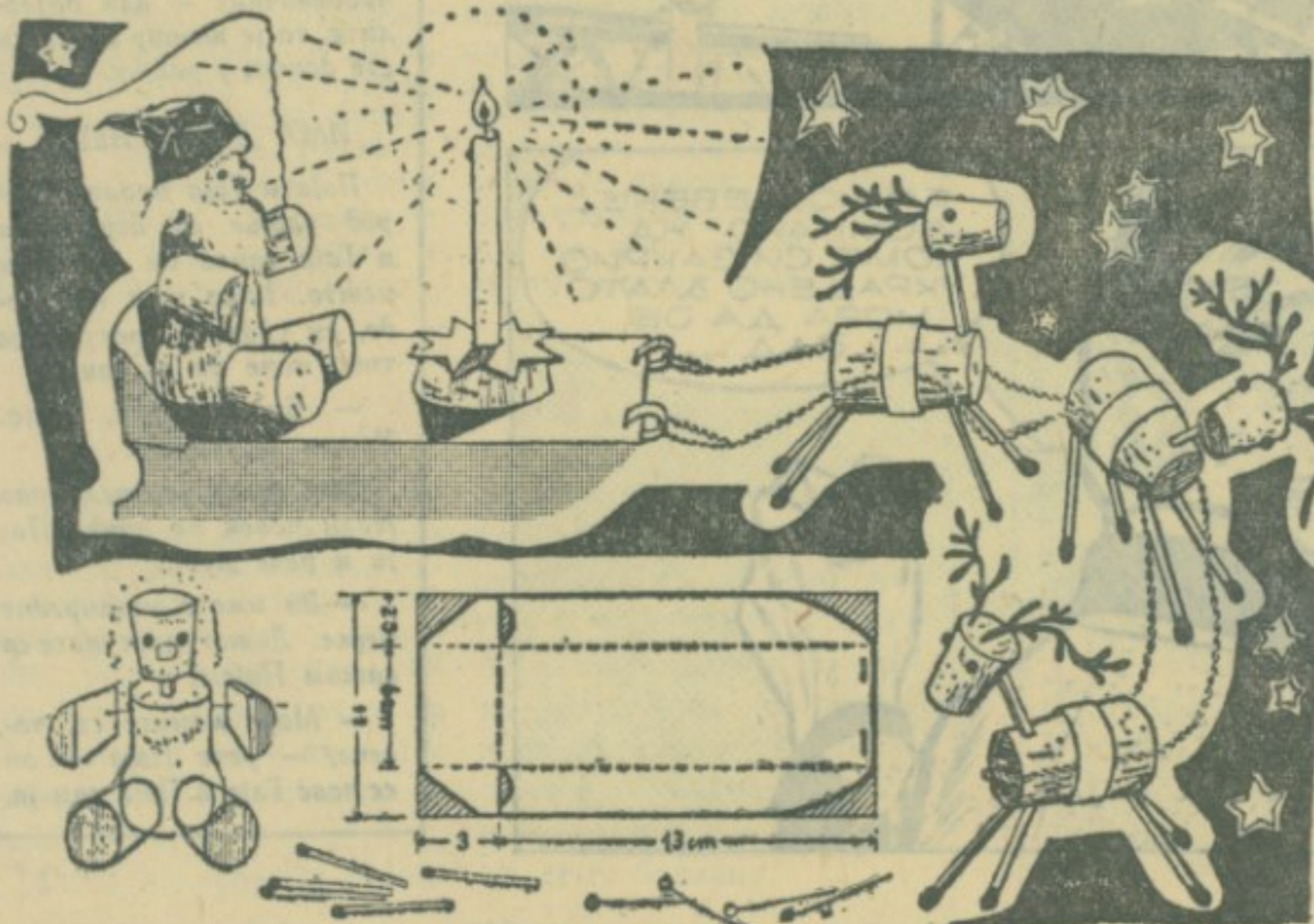
НАПРАВИ САМ

ДЕДА МРАЗОВА ЗАПРЕГА

Ослободите пут за Деда Мраза! Зар он и његова запрега не изгледају лепо кад овако јуре преко стола на коме су поређани новогодишњи поклонци за вас, вашу браћу и сестре, родитеље и пријатеље? Целу ову заукталу групу можете лако са-

ми да направите. Саонице ћете начинити од картона; њихове размере имате на нашем цртежу. Делове на углама и два мала полукружна испуњена паралелним линијама треба одбацити. На испресецаним линијама картон треба пажљиво запара-

ти оштрим ножем да би се на тим местима могао самити. Тела фигура начинићете од мањих и већих запушача од плуте које ћете спојити чачкалицама од пластике масе или танким ексерима којима сте претходно откинули „главице“. Ноге хит-

ДА ДЕДА МРАЗ ПРОХОДА

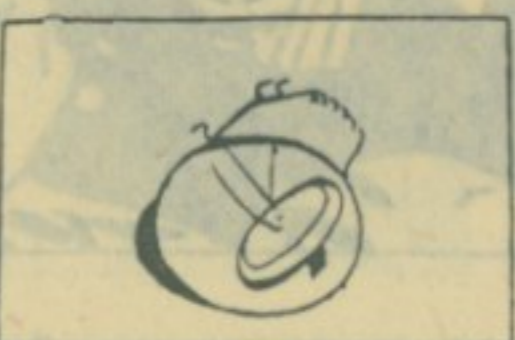
Ову играчку можете сами начинити и то без великих мук — за вашу новогодишњу јелку. Набавите: бристол-папир, дебели картон, тању гвоздену жицу, мало боја и лепак.

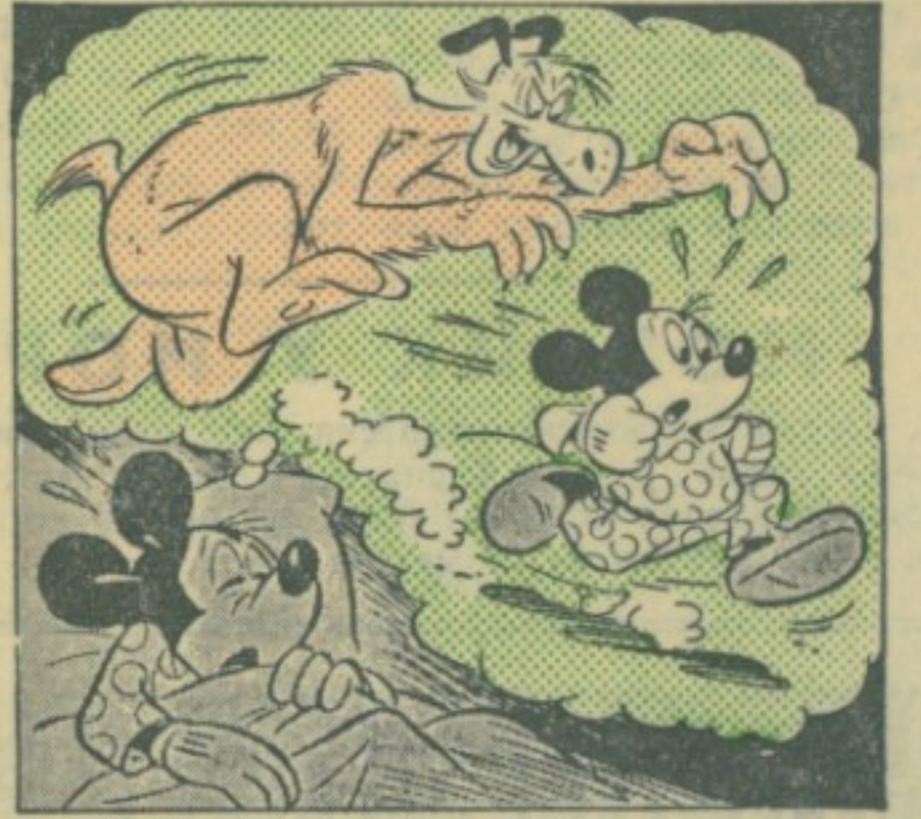
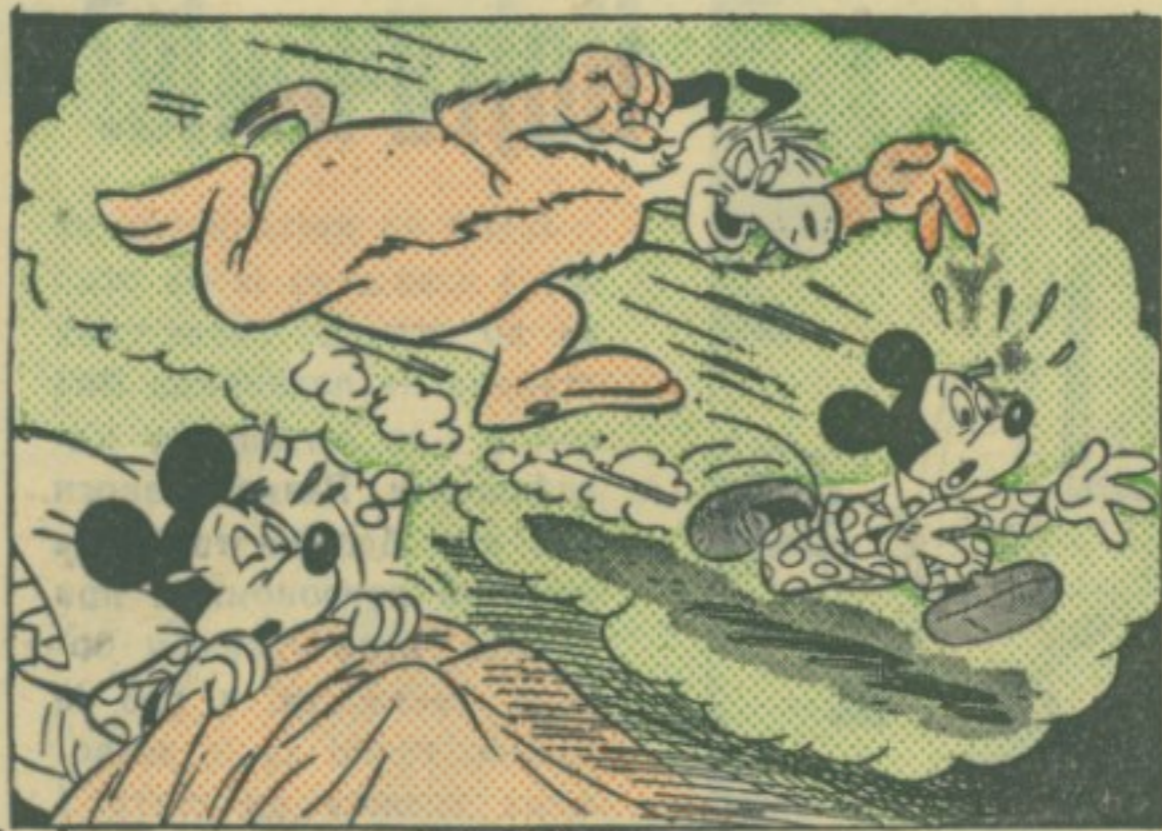
Најпре начините од бристол папира кулу чији омотач треба да има полупречник 17 см. Са унутрашње стране при подножју куле, на 2,5 сантиметра од ивице, провучите једну гвоздену жицу на коју сте претходно поставили точић од дебљег картона са пречником од 6,5 см. За жицу треба узети ластич који се на врху држи помоћу једног врха шибице. Ластич пребачен преко средине шибице завртите као шраф — колико га пута обрнете толико ће се вртати ваш

Деда Мраз а шибица на врху његове главе окрећеће се као пропелер.

Његову спољашност украсите према нашем цртежу (б) и имаћете Деда Мраза који се котрља на точићу (он се види свега 1 сантиметар испод његове одеће).

ГОЛД ДРАГО

Ква-Ква!

Увећује Паја Патак

СВАКО МИСЛИ НА СЕБЕ

Отимао Пера Ждера, лекару и овај му каже:
— Господине Перо, ваше стање је веома озбиљно. Извесно време не смете пушити, пити вино, нити излазити увече.

— Али, докторе, шта ћу онда да радим? — упита Пера.

— Ништа — рече доктор — итедешете и тако ћете ми исплатити хонорар још од прошле године.

ИПАК ОН

Пата проба безброј шешира и најзад јој се један допаде.

— Ох, дивно! — повика она. — Можете ми га спавати.

— Могу, како не — рече продавачица — али дозволите, то је шешир са којим сте дошли у радњу.

ИМА ДОБРЕ НЕРВЕ

Паја и Гаја пролазе поред радње са играчкама и Гаја зазео да му купи нешто. Како ујак не хтеде, он удари у дреку. Паја тихо поче да говори:

— Буди миран, Пајо. Умири се, Пајо...

Ову сцену је посматрао један човек на приђе Паји и рече му:

— Ви имате изванредне нерве. Дивно поступате са вашим Пајом.

— Море маните се, човече, — рече Паја — он се зове Гаја а Паја сам ја.